

modi Sacramenti institutionem falso de-
torquent.

*De differentia Sacramenti penitentiae, & Ba-
ptismi. Cap. II.*

CAETERUM hoc Sacramentum a multis
rationibus a Baptismo differre digno-
scitur. Nam praeterquam quod materia, &
forma, quibus Sacramenti essentia perfici-
tur, longissimè dissidet: constat certè, Bap-
tismi ministrum iudicem esse non oportere,
cum Ecclesia in neminem iudicium exer-
ceat, qui non prius in ipsam per Baptismi
ianuam fuerit ingressus^b. Quid enim mihi
(inquit Apostol⁹) de ijs, qui foris sunt, iudi-
care? Secus est de domesticis fidei, quos
Christus Dominus e lauacro Baptismi sui
corporis membra semel effecit. Nam hos, si
se postea crimine aliquo contaminauerint,
non iam repetito Baptismo ablui, cum id in
Ecclesia Catholica nulla ratione liceat, sed
ante hoc tribunal, tanquam reos, sisti vo-
luit: vt per sacerdotum sententiam non se-
mel, sed quoties ab admissis peccatis ad ip-
sum poenitentes cofugerint, possent libera-
ri. Alius est praeterea Baptismi, & alius Poe-
nitentiae fructus Per Baptismum enim Christum
induentes d, nouae prorsus in illo efficitur
creaturae, plenam & integram peccatorum

a Sup. Sess.
6. de iustifi.
c. 14. & inf.
cano. 2.

b 1. Cor. 5.
in fi. c. mul-
ti 2. q. 1. ca.
gaucimus.
de diuor.
c 1. Corin.
12.

d Galat. 3

omniū remissionē consequentes: ad quam tamen nouitatē, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, sine magnis nostris flectibus, & laboribus, diuina id exigēte iustitia, peruenire, nequaquam possumus, vt merito Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à sanctis Patribus dictus fuerit, Est autem hoc Sacramētum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, vt nondum regeneratis ipse Baptismus.

De partibus, & fructu huius Sacramenti.

Cap. III.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: Ego te absoluo, &c. quibus quidem de Ecclesiæ sanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neque, ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria. Sunt autem quasi materia huius Sacramenti, ipsius pœnitentis actus, nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in Pœnitēte ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorū remissionē ex Dei institutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè verò res,

¶ Sup. Ses.
5. de iustifi.
c. 14. & in
fracano. 4.

&

& effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdū in viris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, cōscientiæ pax, ac serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Hæc de partibus, & effectū huius Sacramenti sancta Synodus tradens, simul eorum sententias damnat, qui Pœnitentiæ partes, incussos conscientiæ terrores, & fidem esse contendunt.

De contritione. Cap. IIII.

Contritio, quæ primum locum inter a dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato cōmisso, cum proposito nō peccādi de cætero. Fuit autem quouis tempore ad impetrādā veniam peccatorum hic Contritionis motus necessarius, & in homine post Baptismum lapso ita demum præparat ad remissionem peccatorum, si cum fiducia diuinæ misericordiæ, & voto præstandi reliqua, coniunctus sit, quæ ad ritè suscipiēdum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, nō solū cessationem b à peccato, & vitæ nouæ propositum, & inchoationē, sed veteris etiam odiū cōtinere: iuxta illud c Projicite à vo-

a Supr. Sef.
6. de iusti-
fic. ca. 6. &
14.

b Infra. ca
no. 3.

Ezec. 18.

d. Psal. 50.
 ca. & venit.
 de poe. d. 1.
 & c. totam.
 de poen. di-
 stin. 3.
 e. Psalm. 6.
 f. Isaię. 38.

bis omnes iniquitates vestras, in quibus pre-
 uaricati estis, & facite vobis cor nouū, &
 spiritum nouū. Et certè, qui illos sanctorū
 clamores considerauerit^d: Tibi soli pecca-
 ui, & malum corā te feci^e: Laboraui in ge-
 mitu meo, lauabo per singulas noctes le-
 ctum meū^f: Recogitabo tibi omnes annos
 meos in amaritudine animæ meæ: & alios
 huius generis: facile intelliget, eos ex vehe-
 menti quodam antea vitæ odio, & ingē-
 ti peccatorū detestatione manasse. Docet
 præterea, etsi Contritionem hanc aliquan-
 do charitate perfectam esse cōtingat, homi-
 nemq; Deo recōciliare, priusquam hoc Sa-
 cramentum actu suscipiatur, ipsam nihilo-
 minus reconciliationē ipsi Cōtritionē, sine
 Sacramenti voto (quod in illa includitur)
 non esse adscribendam. Illam verō Contri-
 tionem imperfectam, quæ Atritio dicitur,
 quoniam, vel ex turpitudinis peccati confi-
 deratione, vel ex gehēnæ, & poenarum me-
 tu communiter cōcipitur, si volūtatē pec-
 candi excludat, cum spe veniæ, declarat, nō
 solūm, non facere hominem hypocritam,
 & magis peccatorem, verūm etiam donum
 Dei esse, & Spiritus sancti impulsū, non
 adhuc quidem inhabitantis, sed tantū mo-
 uentis, quo poenitēs adiut⁹ viā sibi ad iusti-
 tiam

tiam parat. Et quavis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorum nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandum disponit. Hoc enim timore vtiliter & concussivè Ninivitiæ, ad Ionæ prædicationem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falso quidam calūniantur catholicos scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, absq; bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod nunquã Ecclesia Dei docuit, nec sensit: sed & falsò docet, Cōtritionem esse extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

De confessione, Cap. V.

EX^a institutione Sacramenti Pœnitentiæ iã explicata, vniuersa Ecclesia semper intelligit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Cōfessionem, & omnibus post Baptismum lapsis iure diuino necessariam existere: quia Dominus noster, Iesus Christus, b̄ terris ascensurus ad cœlos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tãquã præfides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint, quo, p̄ potestate Clauis remissionis, aut retentiōis peccatorum,

senten.

g. Innc. 3.
Matth. 12.
Luc. 11. ca.
quã obr. de
pœnit. d. 1.

Luc. 11. b

Luc. 11. b

Luc. 11. b

Luc. 5. &

17.

Iaco. 5.

1. Ioan. 1.

infr. can. 6.

b. Ioan. 20.

Matth. 16.

c. verb. de

pœnit. d. 1.

& c. adhuc.

de pœn. d. 3.

sententiam pronuncient. Constat enim sacer-
 dotes, iudiciū hoc, incognita causa, exer-
 cere non potuisse, neq; æquitatem quidem
 illos in pœnis iniungendis seruare potuis-
 se, si in genere duntaxat, & non potius in
 specie, ac sigillatim sua ipsi peccata decla-
 rassent. ^c Ex his colligitur, oportere à pœni-
 tentibus omnia peccata mortalia, quorum
 post diligentem sui discussionem conscien-
 tiam habent, in Cōfessione recēseri, & etiā
 si occultissima illa sint, & tantum aduersus
 duo vltima ^d Decalogi præcepta commissa,
 quæ nonnunquam animum grauius sauci-
 ant, & periculosa sunt ijs, quæ in mani-
 festo admittuntur, Nam venialia, quibus à
 gratia Dei non excludimur, & in quæ fre-
 quentiùs labimur, quanquam recte, & utili-
 ter, citraq; omnem præsumptionem in Cō-
 fessione dicantur, quod piorum hominum
 vsus demonstrat, taceri tamē citra culpam
 multisq; alijs remedijs expiari possunt. Ve-
 rum, cum vniuersa mortalia peccata, etiam
 cogitationis, ^f homines iræ filios, & Dei ini-
 micos reddāt, necessum est omnium etiam
 veniam cum aperta, & verecunda Cōfessio-
 ne, à Deo quærere. Itaque, dum omnia, quæ
 memoriæ occurrūt, peccata, Christi fideles
 confiteri student, proculdubio omnia diuina
næ

e Inf. cā. 6.

d Deut. 5.

e sup. Sess.
 6. cā. 23. c.
 adhuc. &c.
 ē quotidiana
 nis de pœ-
 nit. d. 3.

f E. hcf. 2.

næ misericordiæ agnoscenda exponūt: qui
verò sec⁹ faciunt, & scienter aliqua retinēt,
nihil diuinæ bonitati per sacerdotē remittē
dum proponūt. Si enim erubescat ægrotus
vulnus medico detegere, quod ignorat me-
dicina non curat. Colligitur præterea, etiã
eas circūstantias in confessione explican-
das esse, quæ speciē peccati mutant, quod
sine illis peccata ipsa, neque à pœnitentib⁹
integre exponantur, nec iudicibus innotef-
cant, & fieri nequeat, vt de grauitate crimi-
num rectè censere possint, & pœnã, quam
oportet, pro illis, pœnitentibus imponere:
vnde alienū à ratiōe est, docere circūstãtias
has ab hominibus otiosis excogitatas fuis-
se, aut vnã tantum circūstantiam confi-
tendam esse nempe peccasse in fratrem. Sed
& impium est, Confessionem, quæ hac ra-
tione fieri præcipitur, impossibilē dicere,
aut carnificinam illam conscientiarum ap-
pellare. Constat enim, nihil aliud in Eccle-
sia à pœnitentibus exigere, quã vt, postquã
quisque diligentius se excusserit, & cōsci-
entiæ suæ sinus omnes, & latebras explore-
rit, ea peccata cōfiteatur, quibus se Dñm, &
Deum suum mortaliter offendisse memi-
nerit: reliqua autem peccata, quæ diligen-
ter cogitanti non occurrunt, in vniuersum,
eadem

g Psalm. 18

eadem confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicemus g: Ab occultis meis munda me Dñe ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, grauis quidem videri posset, nisi tot, tantisq; com-
modis, & consolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramētum accedentibus, per absolutionem certissimè conferuntur. Cæterū, quo ad modum confitēdi secretò apud solum sacerdotē, etsi Christus nō vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerū, & sui humiliationem, cū ob aliorum exemplū, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicè confiteri possit: non est tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec satis consultè humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, (præsertim secreta) publica essent cōfessione aperienda. Vnde cum à factissimis, h & antiquissimis Patribus, magno, vnanimiq; consensu, secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta vsa est, & modo etiam vtitur, fuerit semper commendata, manifestè refellitur inanis eorum calūnia, qui eam à diuino mandato alienā, & inuentum humanū esse atque à Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse

h Cōci. Ca-
bilo. c. 33.

i Inf. cā. 8.
& .14.

habuisse

habuisse docere nō veretur. Neq; enim per Lateranense Cōcilium Ecclesia^k statuit, vt Christi fideles cōfiterentur, quòd iure diuino necessariū, & institutū esse intellexerat, sed, vt præceptum Cōfessionis, saltē semel in anno, ab omnib⁹, & singulis, cū ad annos discretionis peruenissent, impleretur. Vnde iam in vniuersa Ecclesia, cū ingenti animarum fidelium fructu, obseruatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tanquam pium, & merito retinendum.

De ministro huius Sacramenti, & absolutione

Cap. V l.

Circa ministrum autem huius Sacramenti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Euangelij penitus alienas doctrinas^a omnes quæ ad alios quosuis homines, præter Episcopos, & sacerdotes, Clauium ministerium perniciosè extēdunt, putantes verba illa Domini^b: Quæcunq; alligaueritis super terram, erunt alligata & in cælo: & quæcunq; solueritis super terram erunt soluta & in cælo^c: & quorū remiseritis peccata, remittūtur eis: & quorū retinueritis, retenta sunt, ad omnes Christi fideles indiffe-

^k Coc. Lat.
ter. sub In-
no. III. c.
21. c. omnis
vtriusq; do-
penit. & re-
missio.

obno. 3 3
21. 21. 21. 21
21. 21. 21. 21
21. 21. 21. 21

^a Infra ca-
no. 10. 11

^b Matt. 16.
& 18.

^c Ioan. 20.

indiffe-

d. Supr. fef. 8. de Sacramen. canon 10. indifferentem, & promiscuè d, cōtra institutionem huius Sacramenti, ita fuisse dicta, ut quiuis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correctionem, si correptus acquieverit, secreta verò per spontaneam Confessionem, cuicumque factam. Docet quoque etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tanquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere: eosque prauè sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quauis autem Absolutio sacerdotis, alieni beneficij sit dispensatio, tamen non est solū nudū ministerium, vel annunciandi Euangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à iudice sententia pronuntiatur: atque ideo non debet pœnitens adeò sibi de sua ipsius fide blandiri, ut etiam fsi nulla illi adsit contritio, aut, sacerdoti animus seriò agendi, & verè absoluen- di desit: putet tamen se, propter suam solam fidem, verè, & coram Deo esse absolutum. Nec enim fides sine Pœnitentia remissionem vllam peccatorum præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem iocose absoluentem cognosce-

e c. secundū
 ecclesie. 19.
 d. & c. non
 nocet. 1. q. 1.

Infra ca.
 10. 9.

Vide post
 finē huius
 libri.

rets

ret: & non alium, serio agentem, sedulo re-
quireret.

De casuum reservatione Cap. VII.

Quoniam igitur natura, & ratio iudicij
illud exposcit, vt sententia in subdi-
tos duntaxat feratur^a, persuasum semper
in Ecclesia Dei fuit, & verissimū esse Syno-
dus hæc confirmat, nullius momenti Abso-
lutionē eam esse debere, quam sacerdos in
eum profert, in quem ordinariam, aut sub-
delegatam non habet iurisdictionem. Ma-
gnopere verò ad Christiani populi discipli-
nam pertinere, sanctissimis Patrib⁹ nostris
visum est, vt atrociora quædam, & graui-
ora crimina non à quibusuis, sed à iunioribus
duntaxat sacerdotibus absoluerētur^b. Vn-
de merito Pontifices Maxi. pro suprema
potestate, sibi in ecclesia vniuersa tradita,
causas aliquas criminum grauiores suo po-
tuerunt peculiari iudicio reservare. Neque
dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo
sunt, ordinata sunt, quin hoc idem c. Episco-
pis omnib⁹ in sua cuique diocesi, in ædifi-
cationem tamen, non in destructionem, li-
ceat, pro illis in subditos tradita supra reli-
quos inferiores sacerdotes auctoritate, præ-
fertim quoad illa, quibus excommunicatio-
nis censura annexa est. Hanc autem delicto

a ca. si epis-
copos. de
pœni. in o.

ostig. 2. 3.
lib. 5. tit. 1.
2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

b. c. si quis
suadete. 17.

q. 4. cap. 123
quorumdā.

de iudic. c.
cōquest. de
sentē. ex co.

c. quicquid
co. tit. in 6.

& c. 2. eod.
tit. in Cle.

c. et si domi-
nū de pe-

in extraor-
gan. com-
cum si.

Roma. 13.
c. Vide les.

24. capit. 6.
post m. 3. 4.
monium.

rum reservationem, consonum est divinæ auctoritati, nō tantū in extera politia, sed etiam coram Deo vim habere: veruntamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadē Ecclesia Dei custoditū semper fuit^d, vt nulla sit reservatio in articulo mortis: atq; ideo omnes sacerdotes quolibet pœnitentes à quibusuis peccatis, & censuris absoluerè possunt: extra quē articulū sacerdotes cū nihil possint in casibus reservatis, id vnum pœnitentibus persuadere nitantur, vt ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

De satisfactionis necessitate, & fructu.

Cap. VIII.

DEmum^a, quo ad satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quæ admodū à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore cōmēdata, ita vna maximè nostra ætate, summo pietatis prætectu, impugnatur ab ijs, qui speciē pietatis habent, virtutem autē eius abnegarūt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à verbo Dei alienum: culpam à^b Domino nunquam remitti, quin vniuersa etiā pœna condonetur. Perspicua enim & illustria in sacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam traditionem, hic

d c. felicit. de pœni. in 6. c. pastoralis. d. off. Ordin. c. c. u pientes. de pœn. in cle. c. inter cun ctas. §. duc s de priui. in extraua. cō mu. Celest. epif. 2. c. 2. & 4. Cath. tha. c. 76. & 11. Tolet. c. 12. a De pœn. dist. 3. circa prin. h. Infra ca. no. 12. Genes. 3. 2. Reg. 12. Num 12. & 30. Sess. 6. can. 30. & c. 1. & 4.

error quam manifestissimè reuincitur. Sanè & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiã recipiantur, qui ante Baptismũ, per ignorantiam deliquerint, aliter vero, qui semel à peccati, & Dæmonis seruitute liberati, & accepto Spiritus sancti, dono scientes templum Dei violare, & Spiritum sanctũ contristari nõ formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absq; vlla satisfactione peccata dimittantur, vt, occasione accepta, peccata leuiora putantes velut iniurij, & contumeliosi Spiritui sancto, in grauiora labamur, thesaurizantes nobis iram in die iræ: pcul dubio enim magnopere à peccato reuocãt, & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioreseq; & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt, medentur quoq; peccatorũ reliquijs, & vitiosos habitus, male viuendo comparatos, contrarijs virtutũ actionibus tollũt. Neq; vero securior vlla via in Ecclesia Dei vnquam existimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quàm vt hæc pœnitentiæ opera homines cũ vero animi dolore frequẽtent. Accedit ad hæc, quòd dum satisfaciẽdo patimur pro peccatis, Christo Iesu g, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo ois nostra

e 100. c. d.

e 101. c. d.

e 102. c. d.

e 103. c. d.

e 104. c. d.

e 105. c. d.

e 106. c. d.

e 107. c. d.

e 108. c. d.

e 109. c. d.

d Heb. 10.

Rom. 2.

e 110. c. d.

e 111. c. d.

e 112. c. d.

e 113. c. d.

e 114. c. d.

e 115. c. d.

e 116. c. d.

e 117. c. d.

e 118. c. d.

e 119. c. d.

e 120. c. d.

e 121. c. d.

e 122. c. d.

e 123. c. d.

e 124. c. d.

e 125. c. d.

h 2. Cor. 3.
 Philip. 4.
 1. Cor. 1. in
 fin.
 i 2. Cor. 10.
 in fin.
 G. lat. 6.
 Act. 7.
 k Matt. 3. &
 4. Luc. 3. 10.
 17. c. tēpo-
 ra. cū mul-
 tis seq. 26.
 q. 7. c. d. pe-
 de cōse. dif.
 4. Cōc. Car-
 thā. 3. c. 91.
 & cōc. Car-
 thā. 4. c. 74.
 cōcil. Cabi-
 lo. c. 34. &
 38. Concil.
 Aphr. c. 9.
 1. Mat. 16.
 & Ioan. 20.
 sup. ca. 1. in
 fi. & inf. ca.
 no. 3. & ult.
 de penit.

sufficiētia est, conformes efficiamur, certif-
 simam quoque inde arrham habētes, quod
 si compatimur, & conglorificabimur. Ne-
 que verò ita nostra est satisfactio hęc, quā
 pro peccatis nostris exoluimus, vt non sit
 per Christum Iesum: nam qui^h ex nobis
 tanquam ex nobis nihil possumus, eo co-
 operante, qui nos confortat, omnia possu-
 mus: ita non habet homo vnde gloriatur: i
 sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in
 quo viuimus, in quo meremur, in quo satis-
 facimus, & facientes fructus dignos poenitē-
 tię, qui ex illo vim habent, ab illo offerū-
 tur Patri, & per illum acceptantur à Patre.
 Debent ergo sacerdotes Domini, quan-
 tum spiritus, & prudentia suggesserit, pro
 qualitate criminum, & poenitentium facul-
 tate, salutare, & conuenientes satisfactio-
 nes iniungere: ne, si fortè peccatis conui-
 ueant, & indulgentiùs cum poenitentibus
 agant, leuissima quædam opera pro grauif-
 simis delictis iniungendo, alienorum pec-
 catorum participes efficiantur. Habeant au-
 tem præ oculis, vt satisfactio, quam impo-
 nunt, non sit tantum ad nouę vitę custo-
 diam, & infirmitatis medicamentum, sed
 etiam ad præteritorū peccatorum vindictā,
 & castigationem. | Nam Clauēs sacerdotū

non

non ad soluendum duntaxat, sed & ad ligandum concessas; etiam antiqui Patres & credunt, & docēt. Nec propterea existimarūt, Sacramentū Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarū, sicut nemo vnquam catholicus se sit ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti, & satisfactionis Domini nostri Iesu Christi, vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Nouatores intelligere nolūt, ita optimam Pœnitentiā nouā vitam esse docent, vt omnem satisfactionis vim, & vsum tollant.

De operibus satisfactionis. Cap. IX.

Docet præterea, tantam esse diuinæ munificentiae largitatem, vt non solū pœnis, sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mēsurā delicti impositis, sed etiam quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum patrem per Christū Iesum satisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento. Extreme Vnctionis.

Visum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentiā adiungere ea, quæ sequuntur de Sacramento Extreme Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ

perpetua poenitentia esse debet, consummatum existimatum est à Patribus. Primum itaque circa illius institutionem, declarat, & docet, ^a quod clementissimus Redemptor noster: qui seruis suis quouis tēpore voluit de salutaribus remedijs ^b aduersus omnia omniū hostium tela esse prospectum, quē admodum auxilia maxima in Sacramentis alijs preparauit, quibus Christiani conseruare se integros, dum viuerēt, ab omni grauiore spiritus incommodo possint: ita Extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio munuit. Nam etsi aduersarius ^c noster occasiones per omnem vitam querat, & captet, vt deuorare animas nostras quoquo modo possit: nullū tamē tempus est quo vehementius ille omnes suæ veritatis neruos intēdat ad perdēdos nos penitus, & à fiducia etiā, si possit ^d, diuinæ misericordiæ deturbandos, quācū impēdere nobis exitū vite perspicit.

De institutione Sacramenti Extremæ Vnctionis.

Cap. I.

^a infra cā. 1.
de fact. Ex-
tre Vnctio.
^b Ephel. 6.

^c 1. Petr. 5.
c. nulli du-
biū. 3. q. 1.

^d Genes. 3.
& infra. c. 2.
in fin.
^a Mar. 6.
^b Iacob. 5.
c. presbyte-
ros. 9. dis.
c. 2. §. 1. de
fac. Vnctio
ne Cō. Ca-
bilo. c. 48.
Inno. I. epi
sto. I. c. 8.

Instituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tanquam verè, & propriè Sacramen tum noui Testamenti, à Christo Domino nostro ^a, apud Marcum quidem insinuatum, ^b per Iacobum autē Aposto-
lum,

lum, ac Domini fratrem, fidelibus commen-
datum, ac promulgatum. Infirmatur, in-
quit, quis in vobis, inducat Presbyteros Ec-
clesiæ, & orent super eum, vagentes eum
oleo in nomine Domini: & oratio fidei sal-
uabit infirmum: & alleuiabit eum Domi-
nus, & si in peccatis sit, dimittetur ei. Qui-
bus verbis, vt ex Apostolica traditione, per
manus accepta, Ecclesia didicit, docet mate-
riam, formam, proprium ministrum, & effe-
ctum huius salutaris Sacramenti. Intellexit
enim Ecclesia, materiam esse oleū, ab Epif-
copo benedictum: nam vnctio potissimè
Spiritus sancti gratiā, qua inuisibiliter ani-
ma ægrotantis inungitur, representat: for-
mam deinde esse illa verba: Per istam vn-
ctionem, &c.

Iacobi. 5.

De effectu huius Sacramenti. Cap. II.

RES porrò, & effectus huius Sacramen-
ti illis verbis explicatur: Et^a oratio fi-
dei saluabit infirmum: & alleuiabit eum
Dominus: & si in peccatis sit, dimittentur
ei^b: res etenim hæc gratia est Spiritus san-
cti: cuius Vnctio delicta, si quæ sint adhuc
expianda, ac peccati reliquias abstergit, &
ægroti animam alleuiat, & confirmat, ma-
gnā in eo diuinæ misericordiæ fiduciam ex-
citando: qua infirmus subleuatus, & morbi

^a Iacobi. 5.
Ibidem.

^b Infra ca-
no. 2. de sa-
cra. Extre-
vnctio.

Genesi. 3.

incommoda, ac labores leuius fert. & tētatio
nibus Demonis, calcaneo infidiātis, facili⁹
resistit, & sanitatem corporis interdū (vbi
saluti animæ expedierit) consequitur.

*De ministro huius Sacramenti, & tempore, quo
dandi debeat. Cap. III.*

IAM verò quòd attinet ad præscriptionē
eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc
Sacramentum debent. haud obscure fuit il-
lud etiam in verbis prædictis traditū. Nā
& ostenditur illic, proprios huius Sacramē-
ti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros, quo
nomine, eo loco, nō ætate seniores, aut pri-
mores in populò intelligendi veniunt, sed
aut Episcopi, aut sacerdotes, ab ipsis ritè
ordinati, per impositionē manuum pres-
byteri. Declaratur etiā, esse hanc Vnctio-
nem infirmis adhibendam, illis verò præfer-
tim, qui tam periculose decumbunt, vt in
exitu vitæ cōstituti videantur: vnde & Sa-
cramentum exeuntium nūcupatur. Quòd
si infirmi post susceptam hanc Vnctionem
conualuerint, iterum huius Sacramēti sub-
sidio iuuari poterūt, cū in aliud simile vitæ
discrimē inciderint. Quare nullaratione au-
diendi sunt, qui cōtra tam apertā, & diluci-
dā Apostoli Iacobi sententiā docent, hanc
Vnctionē, vel sigmentū esse humanū, vel ri-
tum

ē ca. illud
superfluum
9. dist. &
infra cano.
vltim.
d. 1. Timo
the. 4.

Iacob. 5.

tum à Patribus acceptū, nec mandatū Dei, nec promissionē gratiæ habētem, & qui illam iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum duntaxat in primitiua Ecclesia referenda esset: & qui dicunt, ritum, & usum, quem sancta Romana Ecclesia in huius Sacramenti administratione obseruat, Iacobi Apost. sententiæ repugnare, atq; ideò in alium cōmutandum esse: & denique, qui hanc Extremā Vnctionē à fidelibus sine peccato cōtemni posse affirmāt. Hæc enim omnis manifestissimè pugnāt cum perspicuis tanti Apost. verbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aiarū omnium mater, & magistra aliud in hac administranda Vnctione, quàm ad ea, quæ huius Sacramenti substantiā perficiunt, obseruat, quàm quod beatus Iacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramēti cōtemptus, absq; ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramētis hæc sancta cœcumenica Synodus profitetur, & docet, atq; omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequētes autem canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & asserentes contrariū, perpetuò damnat, & anathematizat.

e Infra ca.
no. 3. de Sa
cram. Extr.
Vnctio.

f c. nō lic.
12. d. c. 2. in
fin. de sum.
Tri. & c. fi.
de foro cō-
peten. in 2.
q. 1. c. 1. in
fin. de iur. iur.
& in 2. q. 1. c. 1.
de iur. iur. c. 1.
de iur. iur. c. 1.

DE SANCTISSIMO

Pœnitentiæ Sacramento.

CANON. I.

a Supra ca
pit. I. de pœ
nitent.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia a
Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sa-
cramentum, pro fidelibus, quoties post Ba-
ptismum in peccata labuntur, ipsi Deo re-
conciliandis, à Christo Domino nostro, in-
stitutum, anathema sit.

CANON. II.

b Supra ca
pit. 2.

Si quis Sacramenta confundens b, ipsum
baptismum, Pœnitentiæ Sacramentum es-
se dixerit, quasi hæc duo Sacramēta distin-
cta non sint, atque ideò Pœnitentiam non
rectè secundam c, post naufragium, tabulā
appellari, anathema sit.

CANON. III.

c e. secūda
post naufra-
giū de pœc.
dist. 1.
d Ioan. 20.
Matth. 16.
supra ca. I.
& in Sef. 6.
de iustifica.
cap. 14.

Si quis dixerit, verba illa Domini d Sal-
uatoris: Accipite Spiritum sanctum: quo-
rum remiseritis peccata remittuntur eis, &
quorum retinueritis, retenta sunt: non esse
intelligenda, de potestate remittendi, & re-
tinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ,
sicut Ecclesia Catholica ab initio semper in-
telligit: detorserit autem contra institutio-
nem huius Sacramenti ad auctoritatē præ-
dicandi Euangelium, anathema sit.

CA

C A N O N. IIII.

Si quis negauerit, e ad integram, & perfe e supr. c. 37
 etā peccatorū remissionē requiri tres actus de penit.
 in pœnitēte, quasi materiā Sacramēti Pœni
 tētiæ, videlicet, Cōtritionē, Cōfessionē, &
 satisfactionē, quæ tres Pœnitētiæ partes di
 cūtur: aut dixerit, dñastantum esse pœnitē
 tiæ, partes, terrores, scilicet, incussos cōsciē
 tiæ, agnito peccato, & fidē cōceptā ex Euā
 gelio, vel absolute, qua credit quis sibi
 per Christū remissa peccata, anathema sit.

C A N O N. V.

Si quis dixerit, f eā Cōtritionē, quæ pa f supr. c. 4.
 ratur per discussionem, collectionem, & de de penit.
 testationē peccatorū, quæ quis recogitat g Esai. 38.
 annos suos in amaritudine animæ suæ, pōde
 rando peccatorū suorū gravitatē, multitu
 dinē, foeditatē, amissionem æternæ beatitu
 dinis, & æternæ dānationis incursum, cū p
 posito melioris vitæ, non esse verū & utilē
 dolorē, nec præparare ad gratiā, sed facere
 hominē hypocritā, & magis peccatorē, de
 mum illā esse dolorem coactum, & nō libe
 rum ac volūtarium, anathema sit.

C A N O N. VI.

Si quis negauerit h, Cōfessionē Sacramē h supr. c. 5.
 talem, vel institutam, vel ad salutē necessa de pœ. Clē.
 riā esse iure diuino, aut dixerit, modū secre I. in epil. I.
 riā esse iure diuino, aut dixerit, modū secre ad Iacobū.
 riā esse iure diuino, aut dixerit, modū secre Cōc. Cabil.
 riā esse iure diuino, aut dixerit, modū secre ca. 8.

te confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia catholica ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi: & inuentum esse humanum, anathema sit.

C A N O N. VII.

i sup. c. 5.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum, necessariū non esse iure diuino, confiteri, omnia & singula peccata mortalia, quorū memoria cū debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo vltima Decalogi præcepta, & circūstātiās, quæ Peccati speciem mutant: sed eam Confessionem tantum esse vtilem ad erudiendū & cōsolandū pœnitentem, & olim obseruatam fuisse tantū ad satisfactionem canonicā imponēdam: aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri studēt, nihil relinquere velle diuinæ misericordiæ ignoscendū aut demum, non licere confiteri peccata venialia, anathema sit.

C A N O N. VIII.

Si quis dixerit, Cōfessionem omniū peccatorū, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, & traditionem humanā, à pijs abolendam: aut ad eam nō teneri omnes, & singulos, vtriusque sexus, Christi fideles, iuxta

ta magni Cōcilij¹ Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, vt non cōfiteantur tēpore Quadragesimæ, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, m Absolutionem sacramentalem sacerdotis non esse actum iudicialē, sed nudum ministerium pronuntiādi, & declarandi remissa esse peccata cōfidenti, modo tantū credat, se esse absolutū, aut sacerdos non serio, sed ioco absoluat: aut dixerit, non requiri Confessionem peccantentis, vt sacerdos eum absolvere possit, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, sacerdotes, qui inⁿ peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & soluendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus, & singulis Christi fidelibus esse dictū: Quæcūque ligaueritis super terram, erūt ligata & in cælo: & quæcūque solueritis super terram, erūt soluta & in cælo: & quorum remiseritis peccata remittantur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborū virtute quilibet absolvere possit peccata, publica quidem per correptionem dūtaxat, si corrept⁹ acquieverit, secreta verò

1 Cōc. Lateran. sub Inn. 3. ca. 21. & c. omnis v. triusque de p. ni. & c. m. sup. c. 6. in fia. de iu. stific.

n sup. c. 1. & c. 6. de p. r.

o Matt. 16. & 18. Ioan. 10.

per

per spontaneā confessionem, anathema sit.

C A N O N. XI.

p *supr.* c. 7. c. si *Ep̄s.* de *pœ.* in 6. c. de cetero. & c. de moralibus. de sentē. excō. cum simil. *q* *supr.* c. 8. de *pœnit.*

Si quis dixerit, Episcopos nō habere ius referuandi p̄ sibi casus, nisi quo ad externam politiam, atq; ideō casuum referuationem non prohibere quo minus sacerdos a referuatis vere absoluat, anathema sit.

C A N O N. XII.

Si quis dixerit, totā pœnam simul cumq; culpa remitti semper à Deo satisfactionem que pœnitentium non esse aliam, quàm fidem, qua apprehendunt Christū pro eis satisfecisse, anathema sit.

C A N O N. XIII.

r *supr.* c. 8. & 9.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pœnā temporalē, minimē Deo per Christi merita satisfieri pœnis, ab eo inflētis, & patiēter toleratis, vel à sacerdote iniūctis, sed neque spōte susceptis, vt ieiunijs, oratiōibus, elemosynis, vel alijs etiā pietatis operib⁹, atq; ideo primam pœnitentiam esse tantū nouam vitam, anathema sit.

C A N O N. XIII.

s *supr.* c. 5.

Si quis dixerit, satisfactiones quib⁹ pœnitētes per Christū lesū peccata redimūt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis

Chri-

Christi obscurantes, anathema sit.

CANON. XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse da-
tas tantum ad soluendū, non etiam ad ligan-
dum: & propterea sacerdotes, dum impo-
nunt pœnas confitentibus, agere cōtra finē
Clauium, & contra institutionē Christi: &
fictionem esse, quòd, virtute Clauū, subla-
ta pœna æterna, pœna tēporalis plerumq;
exoluenda remaneat, anathema sit.

Supra ca-
pit. 1. & cap.
S. in fin. de
pœnit.

iliv. 5. b. 3
q. 100. 1.

DE SACRAMENTO

Extremæ Vnctionis.

CANON. I.

Si quis dixerit, Extremā Vnctionem
non esse, verè, & propriè Sacramentum a
Christo Domino nostro institutum, & a
beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed
ritum tantum acceptum à patribus, aut fi-
gmentum humanum, anathema sit.

a Supra de
hoc Sacra-
in princ. &
cap. 1.

b Marc. 6.
Iacobi. 5.

CANON. II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Vn-
ctionem non conferre gratiam, nec remitte-
re peccata, nec alleuiare infirmos: sed iam
cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia cu-
rationum, anathema sit.

c Supra ca-
pit. 3. & hoc
sacram.

CA-

C A N O N. III.

d Supra ca-
pit. vlt. Cō-
cil. Cabilo.
cap. 48.
Iacob. 5.

Si quis dixerit^d, Extremæ Vnctionis ri-
tum, & vsum, quem obseruat sancta Roma-
na Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iaco-
bi Apostoli, ideoq; eum mutandum, posse-
que à Christianis absque peccato contem-
ni, anathema sit.

C A N O N. IIII.

e d. c. vlti.
Iacobi. 5.

Si quis dixerit^e, Presbyteros Ecclesiæ,
quos beatus Iacobus adducēdos esse ad in-
firmum inungēdum hortatur, non esse sa-
cerdotes, ab Episcopo ordinatos, sed etate
seniores in quavis communitate: ob idque
propriū Extremæ Vnctionis ministrū non
esse solum sacerdotem, anathema sit.

*Decretum de reformatione, quod clerici, laicos
in vita sicut in officio, præcedant.*

P R O O E M I V M.

a Sic præ-
fatur fere.
Cōc. 9. To-
leta. supra
Sess. 6. de re-
for. c. 3.

b 1. Cor. 9.
c. quid au-
tē. 8. q. 1.

Vm propriè Episcoporum mu-
nus sit^a, subditorum omniū vi-
tia redarguere, hoc illi præcipuè
cauendū erit, ne Clerici præser-
tim ad animarum curā cōstituti, criminosi
sint, neve inhonestā vitam, ipsis coniuēti-
bus, ducāt. Nam, si eos prauis, & corruptis
moribus esse permittant, quo pacto laicos
de ipsorum^b vitijs redarguent, qui vno ab
eis

eis fermone conuinci possent, quòd clericos ipsis patiantur esse deteriores. Quæ etiã libertate laicos corripere poterunt sacerdotes, cum tacitè sibi ipsi respõdeant, eadem se admisisse, quæ corripitiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, in quocunq; ordine d fuerint, vt cõuersatione, fermone, & sciēt a cõmisso sibi Dei populo præeāt, memores eius, quod scriptũ est: Sãcti esto te, quia & ego sanctus sum. Et iuxta Apostoli vocem f: Nemini dent vllam offensionem, vt nõ vituperetur ministerium eorũ, sed in omnibus exhibeāt se, sicut ministros Dei: ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis g: Sacerdotes Dei contaminant sancta & reprobant legem. Vt autem ipsi Episcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant, eadem sacro sancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nuncijs, hos qui sequuntur canones statuendos, & decernendos duxit.

C A P V T. I.

Cum honestius, ac tutius sit subiecto, debitam præpositis obedientiam impendēdo, in inferiori ministerio deservire, quã cum Præpositorum scādalo graduum altio

M rum

e c. vlt. 29.

d. c. vna tã

tũ. 26. dist.

c. sicut. 11.

§. necess.

47. d. ca. in

sacerdotib⁹

61. distin.

Leuit. 11.

1. Petr. 1. &

c. proposui

sti. 81. dist.

d Sess. 22.

cap. 1.

e Isaiæ. 52.

f 2. Corin.

6. in princ.

g Ezeç. 22.

Sopho. 3.

rum appetere dignitatem, ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacūque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiā extraiudicialiter fuerit interdictus: aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla cōtra ipsius Prælati volūtam concessa licentia de se promoveri faciēdo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, siue honores, restitutio suffragetur.

Quod Episcopi titulares nullum, sine sui Episcopi licentia, ordinent. Cap. 11.

ET, quoniam nonnulli Episcopi ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano cum ferè vagabūdi sint, & permanētē sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oves, in scio proprio Pastore, quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diœcesi, nisi de loci Ordinarij expressa licētia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum, exercere prohibitos vidēt, in legis fraudē, & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius diœcesis sua temeritate eligunt, & quoscunque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum literas commendatitias non habeant,
cleri

a Infra capit. 8 supra Sess. 6. c. 5.

clericali charactere insignire, & ad sacros
etiã presbyterat⁹ Ordines promouere præ
sumunt: quo plerumque fit, vt minus ido-
nei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episco-
po tanquã inhabiles, & indigni reiecti fue-
runt; ordinati, nec diuina officia peragere,
nec ecclesiastica sacramenta recte valeant mi-
nistrare. Nemo Episcoporum, qui Titula-
res vocantur, etiam si in loco nullius dioece-
sis, etiam exempto, aut aliquo monasterio
cuiusuis Ordinis refederint, aut moram tra-
xerint, vigore cuiusuis priuilegij sibi de-
p- mouendo quoscunq; ad se venientes pro tẽ-
pore concessi, alterius subditum, etiam præ-
textu familiaritatis continuæ cõmensalita-
tis suæ, absq; sui propriij Prælati expresso
consensu, aut literis^b dimissorijs ad aliquos
sacros, aut minores Ordines, vel primã Tõ-
suram promouere, seu ordinare valeat. Cõ-
trafaciens, ab exercitio Pontificalium per
annum, taliter verò promotus ab executio-
ne Ordinum, sic susceptorũ, donec suo Præ-
lato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

*Quod Episcopus inhabiles possit ad tẽpus ab exer-
citio sui ordinis suspendere. Cap. III.*

E piscopus quoscunq; suos Clericos,
præsertim in sacris constitutos, absque
suo præcedenti examine, & cõmendatitijs

b Sess. 6. c. 5.
& Sess. 23. c. 8.
Cõci. Nic.
c. 17. cõcil.
Aur. 3. ca.
15. Cõc. Ma-
gunt. ca. 18.
c. 1. 21. q. 1.
9. q. 2. per
totam. c. 1. 1.
cum seq. de
tẽp. ord. in
6. & infra
Sess. 23. de re-
for. c. 3. 8.
& 10.
a Sup. c. pro-
xim. & inf.
Sess. 23. de
refor. ca. 8.

literis, quacunq; auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos tamē ad diuina officia celebranda, seu ecclesiastica Sacramēta ministranda minus idoneos, & capaces repererit, à susceptorum Ordinum exercitio ad tēpus, de quo ei videbitur, suspēdere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine ministrent, interdicerē possit.

Quod Episcopus omnes clericos, etiā exemptos qui alias suę iurisdictioni subsunt, corrigere, & castigare possit. Cap. IIII.

Sup. ca. I.
& Sess. 6. de
refo. c. 3. c.
irrefragabi
li in p. p.
de off. ord.

Sup. ca. I.
& Sess. 6. de
refo. c. 3. c.
irrefragabi
li in p. p.
de off. ord.
Sup. Sess.
6. de refo.
& infr. Sess.
24. de refo.
cap. 5.

OMnes ecclesiarū Prælati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligēter intendere debent, & à quibus nullus clericus per huius sanctę Synodi statuta, cuiusuis priuilegij prætextu, tutus cęsetur, quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in ecclesijs suis resederint, quoscunque sæculares Clericos qualitercunque exemptos, qui alias suę iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tanquā ad hoc Apostolicę Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem nabeant: quibuscunque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramē-

tis

tis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores ipsis Clericis, ac eorum contanguineis, capellanis, familiaribus procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè suffragantibus.

Conseruatoriæ literæ in quibus vim habeant.

Cap. 1.

IN super, cum nonnulli, qui sub prætextu, quod super bonis, & rebus, ac iuribus suis diuersæ eis iniuriæ, ac molestiæ inferantur, certos iudices per literas conseruatorias deputari obtinent, qui illos à molestijs & iniurijs huiusmodi tueantur, ac defendat, & in possessione, seu quasi, bonorū, rerū, ac iurium suorum manu teneant, & conseruent, nec super illis eos molestari permittant, eiusmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant. Idcirco nemini omnino, cuiuscunque dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conseruatoriæ literæ, cum quibuscunque clausulis, aut decretis, quorūcunq; iudiciū deputatione, quocunque etiā alio prætextu, aut colore concessæ, suffragetur ad hoc, vt corā suo Episcopo, siue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & cōueniri, ac

a c. 1. & ca.
vlt. de offi.
deleg.

deleg. quæ d.
1. 1. 1.

cōtra eū inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si qua iura ei excessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicē ordinariū cōueniri. In ciuilibus etiā causis, si ipse aētor extiterit, aliquem ei apud suos Conseruatores iudices in iudiciū trahere minimè liceat. Quod si in ijs causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, vt elect⁹ ab eo Conseruator ab aēto suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorem, & Ordinariū, cōtrouersia uer per competentia iurisdictionis orta fuerit: nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, super suspicione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatū. Familiaribus verò eius, qui huiusmodi literis Conseruatorijs tueri se solent, nihil illæ profint, præter quā duobus dūtaxat, si tamē illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similibus literarum beneficio vltra quinquenniū gaudere possit. Nō liceat quoq; Conseruatoribus iudicib⁹ vllum habere tribunal erectum. In causis verò mercedum, aut miserabilium personarū, huius sanctæ Synodi super hoc decretū in suo robore permaneat. Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorū, seu scholarium, & regularia loca, nec nō hospitia

b sup. ses. 7.
ca. 14.

talia

alia, actu hospitalitatem seruantiã, ac Vniuersitatum, Collegiorũ, locorum, & hospitalium huiusmodi personarũ in presentia canone minimè comprehensarũ, sed exemptarũ omnino sint, & esse intelligantur.

De honestate in vestibus a Clericis seruanda.

Cap. VI.

Quia verò^a, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, vt per decentiam habitus extrinseci, motum honestatem intrinsecã ostendant. Tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisque contemptus, vt, propriã dignitatem, & honorẽ clericalẽ parui pendentes^b, vestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis ponentes, vnũ in diuinis, alterũ in carnalibus: propterea omnes ecclesiasticarũ personarũ, quantumcunq; exemptarũ, quarũ, aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacunq; ecclesiastica obtinuerint, si, postquã ab Episcopo suo, etiam per edictũ publicum, moniti fuerint, honestũ habitũ clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, &

^a l. Matific. con. c. 5.

^b c. porre. c. & c. ex parte de regul. c. vlti. 41. dist.

beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum: nec non, si semel correpti, denuò in hoc deliquerint, etiã per priuationem officiorum, & beneficiorũ huiusmodi coerceri possint, & debeãt, secundũ Cõstitutionẽ Clemẽtis V. in Cõcilio Viennensi editam ^c, quæ incipit: **Quoniã:** innouando, & ampliando.

^a Libro. 3.
Clem. de vi
ta & hone.
cleri. c. 2.

Quòd cum eo, qui homicida fuit ex industria, non dispensetur in irregularitate. Cap. VII.

^a Exod. 21.
Ex ca. 1. de
homic.
^b c. inquisitionis. de
accus. & c.
cum nõ ab
homine, de
iudic.

Cum etiam qui^a per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altariauelli debeat, qui sua voluntate homicidium perpetraverit^b, etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatũ nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit, nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni Ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuò careat. Si verò homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, vt quis se à morte defenderet, fuisse commissum^c narretur, quã ob causam etiam ad sacrorum ordinũ, & altaris ministerium, & beneficia quæ cunctis, ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeat, committatur loci Ordinario,

^e cap. studeat. 30. d.
& c. significasti. in. 2.
de homic.

nario,

nario, aut ex causa Metropolitano, seu vicini
 niori Episcopo, qui non nisi causa cognita,
 & probatis precibus, ac narratis, nec aliter
 dispensare possit,

*Quod nullus Episcopus etiam cum privilegio con-
 tra clericum alterius diœcesis procedat, nisi cum
 illius Episcopi interuentu. Cap. VIII.*

PRæterea^a, quia nonnulli, quorum etiam
 aliqui veri sunt Pastores, ac proprias o-
 ues habent, alienis etiam ouibus præesse
 quærunt, & ita alienis subditis quandoque
 intendunt, vt suorum curam negligât, qui
 cunque, etiam Episcopali præditus dignita-
 te, qui alienos subditos puniendi priuile-
 gium habuerit, contra Clericos^b sibi non
 subditos, præsertim in sacris constitutos;
 quorumcunque etiam atrocium criminum
 reos, nisi cum proprij ipsorum Clericorû
 Episcopi, si apud ecclesiam resederit, aut
 personæ ab ipso Episcopo deputandæ in-
 teruentu, nequaquam procedere debeat:
 aliàs processus, & inde secuta quæcunque
 viribus omnino careant.

*Quod beneficia vnius diœcesis beneficijs, vel pio
 loco alterius diœcesis perpetuo non vni-
 antur. Cap. IX.*

ET, quia^a iure optimo distinctæ fuerunt
 diœceses, & parochiæ, ac vnicuiq; gre-

^a Supra. ca-
 pit. 2. & Ses-
 6. cap. vlti.

^b Cœ. Ma-
 gû. sub Ar-
 nulpho Im-
 per. c. 14. &
 15.

^a ADiony.
 Papa, vide
 1. Cōstā. c.
 primus. ca.
 Ecclesijs. 13
 q. 1. c. pasto-
 ralis. de his
 quæ sunt à
 prælat. &
 infra Selsi.
 24. de ref.
 c. 23. in fi. &
 cap. 17

gi proprii attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarum Rectores, qui, suarum quisque ouium, curam habeant, vt ordo ecclesiasticus non confundatur, aut vna & eadem ecclesia duarum quodammodo diocesium fiat, non sine graui eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: beneficia vnus diocesis, etiam si parochiales ecclesie, Vicariae perpetuae, aut simplicia beneficia, seu praestimonialia, aut praestimonialia portiones fuerint, etiam ratione agendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacunque de causa, alterius diocesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam pio perpetuo non vniantur: decretum huius sanctae Synodi super huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

Quod regularia beneficia regularibus solis conferantur. Cap. X.

Regularia^a beneficia, in titulum Regularibus professis prouideri consueti, cum per obitum, aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosi tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Quod

^b Supr. sess. 7. c. 6. & 7. & infra Sess. 24. de refor. c. 13. & 13.

^a ca. c. de beneficio. d. preb. in 6 & infra sessio. vit. c. 21. circa medium. de regul. & mo. Deuts. 22. c. cum causa. de electione. & cap. quidam. de apo.

Quod translatus ab vno ad aliū ordinem non suscipiatur nisi perpetuā obedientiā seruaturus atq; beneficij secularis sit incapax. Cap. XI.

Q Via vero Regulares, a de vno ad alium ordinē trāslati, facile à suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur, nemo cuiuscunq; ordinis Prælatus, vel Superior vigore cuiusvis facultatis aliquem ad habitum, & professionē admittere possit, nisi vt in ordine ipso, ad quē transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuò maneat, ac taliter translatus, etiam si Canonico Regulariū fuerit, ad beneficia secularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Quid ad ius patronatus impetrandū sit necessarium. Cap. XII.

Nemo, etiā cuiusvis dignitatis ecclesiasticae, vel secularis, quacūq; ratione, nisi ecclesiā, beneficiū, aut capellam de nouo fundauerit, & construxerit, seu iam erectā, quę tamē sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis cōpetenter dotauerit, huius patronat⁹ impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autē fundationis, aut donationis, huiusmodi institutio Epō, & non alteri inferiori referretur.

a Additio ad c. 27. Concilij Agathensis.

a Sess. 25 c. 9.

b c. piz metis cum seq. 16. q. 7. & c. nobis. de iure patr. & infr. sec. ult. c. 9. in prin.

De

*De presentatione beneficiorum iuris patronatus,
quod non fiat nisi loci ordinario.*

Cap. XIII.

e. Vide Ses.
21. c. 9. c. 11.
Iud. & c. ro.
lati. de iure
patro. Cōc.
Magūt. tem
pore Arnul
phi. c. 4. Cō
cil. Salegi-
fiad. c. 13.
& infr. c. 9.

Non liceat præterea^c patrono cuiusvis
privilegij prætextu aliquem ad benefi-
cia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci
ordinario, ad quem provisiō, seu institutio
ipsius beneficij, cessante privilegio, iure p-
tineret, quoquo modo præsetare: aliàs præ-
sentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ
sint, & esse intellegantur.

Iudictio futurae Sessionis. Cap. XIII.

Declarat præterea sancta Synodus, in fu-
tura Sessione, quam ad XXV. diem
Ian. subsequentis anni. 1552. habendā es-
se iam decrevit, vna cum sacrificio Missæ
agendum, & tractandum etiam esse de Sa-
cramento Ordinis, & prosequendam esse
materiam reformationis.

SES

163

S E S S I O. XV.

Quæ est quinta, sub Iulio. III.

Pōt. Max. Celebrata die xxv.

Ianua. M. D. LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

V M ex eo, quod proximis Sefsionibus decretum fuit, sancta hæc, & vniuersalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligentissimèque tractauerit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, vt hodierna Sefsione quemadmodum Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sefsionem dilatos publicaret, atq; interim affuturos esse putauerit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui Protestantes se vocant, quorum causa eorum publicationem articulorum distulerat, & vt libere, ac sine cunctatione vlla huc venirent, fidem eis publicam, sine saluum a condu- a Sess. 13.
ctum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint, & eorum nomine supplicatum huic

huic sanctæ Synodo fuerit, vt publicatio,
quæ hodierno die faciendâ fuerat, in sequē
tem Sessionem differatur, certa spe allata,
affuturos eos esse omnino multo ante illam
Sessionem, saluo conductu amplioris for-
mæ interim accepto, eadem sancta Syno-
dus, in Spiritu sancto legitimè congregata,
ijsdem legato, & Nuncijs præsentibus,
nihil magis optans, quam ex præstantissi-
ma natione Germanica omnes de religione
dissensiones, & chismata tollere, ac eius
quieti, paci, otioq; consulere, parata, ipsos,
si venerint, & humaniter excipere, & beni-
gne audire, confidensq; eos non fidei Ca-
tholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veri-
tatis cognoscendæ studio esse venturos, &
vt Euangelicæ veritatis studiosos decet, sã
Etæ matris Ecclesiæ decretis, ac disciplinæ
ad extremū esse acquieturos, sequentem
Sessionem ad edenda, & publicanda ea,
quæ supra commemorata sunt, in diem fe-
stum sancti Iosephi, qui erit die xix. men-
sis Martij, distulit, vt satis illi temporis, &
spatij habeant, non solum ad veniendum,
verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequã
is dies veniat, proponenda. Quibus vt om-
nes cunctandi diutius causam adimat, fi-
dem publicam, siue saluum conductum
eius,

eius, qui recitabitur, tenoris, & sententiæ, libenter dat, & concedit. Interea verò de matrimonij Sacramento agendum, & de eo, præter superiorum decretorum publicationem, definiendum esse, & eadem Sessione statuit, & decernit, & prosequendam esse materiam reformationis.

SALVVS COND V-
ctus datus Protestantibus.

acro sancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea eiusdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncys, inherendo salvo conductui, in penultima Sessione dato, & illum, iuxta tenorẽ infra scriptum, ampliando. Vniuersis fidem facit, quod omnibus, & singulis sacerdotibus Electorib⁹, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitib⁹, Baronibus, Nobilibus, militarib⁹, popularibus, & alijs quibuscunq^{ue}, viris cuiuscunq^{ue} status, & cõditionis aut qualitatis existãt, Germanicæ prouinciæ, & nationis, ciuitatibus, & alijs locis eiusdem, & omnibus alijs ecclesiasticis, & secularibus præsertim Augustanæ confessionis personis, qui aut quæ, vna cū
ipsis

ipsis ad hoc generale Tridentinum Cōcilium ve-
 nient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucus-
 que venerunt, quocunq; nomine censeantur, aut va-
 leant nuncupari, tenore presentium publicam fi-
 dem, & plenissimam, verissimamque securitatem,
 quam Saluum conductum appellant, liberè ad hanc
 ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque ma-
 nendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, vna-
 cum ipsa Synodo de quibuscunq; negotijs, tractan-
 di, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcun-
 que ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tã scripto,
 quam verbo libere offerendi, propalandi, eos que,
 Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis sen-
 tentijs, & rationibus declarandi, astruendi, &
 persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad obiecta
 Concilij generalis respondendi, & cū ijs, que à Con-
 cilio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut cha-
 ritatiue absque omni impedimento conferendi, op-
 probrijs, conuicijs: ac contumelijs penitus semotis &
 signäter, quod cause cōtrouerse, secundum sacram
 Scripturam, & Apostolorum traditiones, proba-
 ta Concilia, Catholice Ecclesie consensum, & san-
 ctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio
 Tridentino tractentur, illo etiam addito, vt religio-
 nis pretextu, aut delictorum circa eam commissio-
 rum, aut committendorum minimè puniantur, im-
 partitur, ac omnino concedit, si etiam, vt propter
 illorum presentiam, neq; in itinere, aut quocunq;
 locorum

locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ip-
 sa ciuitate Tridentina diuinis officijs quouis modo
 cessetur. Et vt his peractis, vel non peractis, quan-
 do cunque ipsis libuerit, aut maiorum suorum man-
 dato, & assensu ad propria reuerti optabunt, aut
 aliquis eorum optabit, mox absque vlla retinen-
 tia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum, &
 suorum pariter bonore, & personis vice versa, posse-
 sint iuxta beneplacitum liberè, & securè redire,
 de scientia tamen ab eadem Synodo deputando-
 rum, vt tunc opportunè eorum securitati, absq; do-
 lo, & fraude provideatur. Vult etiam sancta Syno-
 dus in hac publica fide, saluoque conductu, om-
 nes quascunque clausulas includi, ac contineri, ac
 pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & suf-
 ficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo,
 necessariae, & opportune fuerint. Illud etiam, ad
 maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bo-
 num exprimens, quod, si quispiam, aut illorum ali-
 qui, siue in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidè
 morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit
 egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei pu-
 blicæ, & asssecurationis beneficium, eis cōcessum, an-
 nullari, aut cessari, vult & concedit, vt in huiusmo-
 di facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, & nō ab
 alijs, condigna animaduersione, cum emenda suffi-
 cienti, per partem ipsius Synodi merito approbāda,
 & laudanda, mox puniātur illorum asssecurationis

N

forma,

forma, conditionibus, & modis omnino manentibus
 illibatis. Pariformiter etiam vult, vt si quisquam,
 vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manē-
 do, aut redeundo aliquo d enorme, quod absit, ege-
 rint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicae
 & affecurationis beneficiū violari, aut quoquo mo-
 do tolli, in huiusmodi facinore deprehēsi, ab ipsa
 Synodo duntaxat, & non ab alijs cōdigna animad-
 uersione, & emenda iussicienti, per partem Domi-
 norum Germanorum Augustanae confessionis, tūc
 hic presentium, merito laudanda, & approbanda,
 mox puniantur, presenti affecurationis forma, cō-
 ditionibus, & modis omnino manentibus illibatis.
 Vult praeterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Amba-
 sciatoribus, omnibus, & singulis, toties, quotiescū-
 q̄ opportunū fuerit, seu necessarium, ad auram ca-
 pitēdam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad
 eandem, nec non nunciū, vel nuncios suos ad quae-
 cunque loca pro suis necessarijs negotijs ordinādis
 liberē mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu de-
 stinatos seu missum, & destinatum, suscipere toties
 quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel
 aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorū
 securitati prouideant, vel prouideat. Qui quidem
 Saluus conductus, & securitas stare ac durare de-
 beat, a tempore, & per tēpus, quo in ipsius Synodi,
 & suorum tuitionis curam ipsos suscipi cōtigerit
 & vsque ad Tridentū perducī, ac toto tēpore man-
 sionis

fionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem
 audientiam habitam, spacio viginti dierum prae-
 misso, cum ipsi petierint, aut Conciliū, habita huiusmodi
 audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridēto vsq̃
 in quem quisq̃ elegerit sibi locum tutū, Deo fauē-
 te, restituet dolo & fraude prorsus exclusis. Quae quī-
 dem omnia pro vniuersis, & singulis Christi fidelibus;
 pro omnibus Principibus, tā Ecclesiasticis, quā
 secularibus quibuscunq̃, atq̃ omnibus alijs Ecce-
 siasticis, & secularibus personis, cuiuscunq̃ status
 & conditionis existant, aut quocunq̃ nomine cē-
 seantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, &
 bona fide spondet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, &
 bona fide promittit, ipsam Synodum, nullam, vel
 manifeste vel occulte occasionem quaesituram, aut
 aliqua auctoritate, potētia, iure vel statuto, priuile-
 gio legū, vel canonum, aut quoruncunq̃ Concilio
 rū, praesertim a Constātiensis, & Senensis, quacūq̃
 forma verborum expressa, in aliquod huius fidei
 publicae, & plenissimae asssecurationis, ac publicae, &
 liberae audientiae, ipsis per ipsam Synodum conces-
 se, praedictum quouis modo vsuram, aut quēquā
 vti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice
 derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea,
 vel suis, cuiuscunq̃ conditionis, vel status, aut
 praecminentiae existens, praescriptae asssecurationis,
 & salui conductus formam & modum in quocun-

a Conc. Cō
 stantiē. Ses-
 sio. 19. in c.
 quod nō ob-
 stātibz fal-
 uis conda-
 ctibus,

N 2
 que

que puncto, vel clausula violauerit, quod tamen auertere dignetur Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes penas, quas iure diuino, humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

S E S S I O XVI.

Quæ est sexta, & vltima sub Iulio
III. Pont. Max. Celebrata die
xxviij. Aprilis.

M. D. LII.

Decretum suspensionis Concilij.

Sacrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea Reuerendissimis Dominis, Sebastiano, Archiepiscopo Sipontino, & Aloyfio, Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuncijs, tã eorum proprio, quam Reuerendissimi, &

llu-

Illustriss. Domini Marcelli, titul. S. Marcelli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentij Legati, ob aduersam eius grauissimam valetudinem absentis, nomine non dubitat Christianis omnibus patere hoc Concilium œcumenicum Tridentinum, primò à Paulo fel. rec. conuocatum, & collectum fuisse, deinde à sanctissimo Domino nostro, Iulio III. efflagitante Carolo Quinto Augustiss. Imperatore, ea præcipue de causa fuisse restitutum, vt religionē in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diuersas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinū reuocaret, abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret. Cumque ad hoc agendum quam plurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habitatione, è diuersis regionibus alacriter confluxissent, resque strenuè, magno fidelium concursu, feliciterque procederet, ac spes esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitant, in Concilium venturos, sic animatos, vt veris Ecclesiæ rationibus vnanimiter acquiescerent, lux denique quædam rebus affulsi videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflictâ Respublica Christiana; ij repente tumultu, eabel-

In hostis generis humani versutia exarserunt
 ut Concilium velut herere, ac suum cursu
 interrompere satis incommodè cogeretur,
 spesq; omnis vltioris progressus hoc in tē
 pore tolleretur: tantumq; aberat, ut sancta
 Synodus Christianorum malis, & incōmo
 dis mederetur, ut multorum mētes præter
 sui animi sentētiā, irritaret potius, quā pla
 caret. Cum igitur ipsa sancta Synodus, om
 nia, & præcipuè Germaniam armis ardere,
 & discordijs, videret, omnes ferè Episcopos
 Germanos, præsertim Principes Electores,
 suis consultum Ecclesijs è Cōcilio abijisse,
 decrevit tantæ necessitati non reluctari, &
 ad meliora tēpora reticere, ut Patres, quod
 eis nunc agere non licet, suis ouibus prospe
 ctum ad suas ecclesias regredi valerent, ne
 diutius vtrobiq; inutili otio conterantur.
 Atq; ita, quoniam sic temporum conditio
 tulit huius œcumenici Cōcilij Tridentini
 progressum per biennium suspendendum
 fore decernit, prout præsentis decreto suspē
 dit, ea tamē lege, ut si citius pacata res sit,
 ac trāquillitas pristina reuertatur, quod spe
 rat Dei Optimi, Maximi beneficio, non
 longo fore spatium futurum, ipsius Cōcilij
 progressus eodemmet tempore suam vim,
 firmitatem, vigoremq; habere censeatur:

finantem (quod Deus auertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint submota, cum primum cessauerint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia noua Concilij conuocatione, accedente ad hoc decretum cōsensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem Sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, vt obseruent, & respectiue, quatenus ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis, dominijs, & ecclesijs omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hæctenus statuta, & decreta.

(†)

N 4

BVL

BULLA CELEBRATIONIS
Concilij Tridentini.

Sub Pio III. Pontifi. Max.

P I V S Episcopus servus servorum
Dei, ad futuram rei memoriam. Ad
Ecclesie regimen, licet tanto oneri
impares, sola Dei dignatione vocati,
statim circumferentes mentis oculos
per omnes Reipublice Christianae par-
tes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe,
lateque pestis haeresum, & schismatis peruasisset, &
quanta Christiani populi mores correctione indige-
rent: in eam curam, & cogitationem pro suscepti
muneris officio, in cubere cepimus, quemadmo-
dum ipsas haereses extirpare, tantumque, & tam
perniciosum schisma tollere, moresque adeo corru-
ptos, & depravatos emendare possemus. Cum au-
tem intelligeremus, ad haec sananda mala aptissi-
mum esse remedium, quod sancta haec sedes adhibe-
re consuevisset, & cum menici, generalisque Concilij eius
congregandi, & Deo iuvante, celebrandi consiliu ce-
pimus. Indictu illud quidem antea fuit a fel. rec. Pau-
lo III, & eius successore Iulio III praedecessoribus
nostris, sed varijs de causis saepius impeditum, & in-
terpellatu perfici non potuit: siquidem Paul^{us} b, cum id
primu

a Fo. 5. b

b Supra in
prima bul-
la.

primò in urbem Mantuam, deinde Vincetiam indi-
 xisset, quasdam ob causas, in literis eius expressas:
 id primò suspendit, postea Tridentū transtulit, de
 inde cū quibusdā de causis ibi quoq; eius celebra-
 di tempus dilatatum fuisset, tandem suspēsiōne subla-
 ta in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit, ve-
 rum Sēssionibus aliquot habitis, & nōnullis decre-
 tis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de
 causis, accedente etiam Sedis apostolicæ auctorita-
 te, Bononiam trāstulit. Iulius autem III, qui ei
 successit, in eādē ciuitatē Tridentinam id reuo-
 cauit, quo quidem tempore facta alia quedā decre-
 ta sunt, sed cum noui in propinquis Germaniæ lo-
 cis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia,
 & Galia grauissimum exarsisset, rursus concilium
 suspensum, & dilatatum fuit, aduente nimirum
 humani generis hoste, aliasq; ex alijs difficultates,
 & impedimēta obijcente, ut tantū Ecclesiæ cōmo-
 dum, quod prorsus auferre non poterat, saltē quā-
 diutissimè retardaret. Quantoperè verò interea au-
 ctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hereses,
 quātoperè schisma creuerit, sine maximo animi do-
 lore nec minimisse possumus, nec referre. Sed tandē
 pius, & misericors Dominus, qui nunquam ita iras-
 citur, ut misericordie obliuiscatur, Regibus, &
 Principibus Christianis pacem, & vnanimitatem
 donare dignatus est. Qua nos occasione oblata ma-
 ximā, in spem venimus, ipsius misericordia freti,

c Supr. scf.
fio. 8.

d Sess. 11.
cum seq.

fore, vt his tantis quoque Ecclesie malis eadē Concilij via finis imponatur. Nos itaq; ad schisma, heresesque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes cōseruandam, celebrationē eius nō esse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris, S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiā consilij nostri certioribus Charissimis in Christo filijs nostris, Ferdinādo Romanorū Imperatore electo, & alijs Regibus, atq; Principib; quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia vobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem & gloriam, atque vniuersalis Ecclesie vtilitatem, de eorū dē fratrum nostrorū concilio, & assensu sacrum ecumenicum, & generale Conciliū, ex auctoritate eiusdē Dei, & beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorū, quos quoque in terris fungimur freti, & subnixi, in ciuitate Tridentina, ad sacratissimū diem Resurrectionis Dominicę proximē futurum indicimus, & ibi celebrandū, sublata suspensione quacūque, statuimus, atque docernimus. Quocirca venerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosque, quibus in Concilio generali sedere, & sententiam dicere iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua consuetudine, licet, vehementer in Domi

c. Matt. 16.
c. quāto. de
trālla. epī.
c. vni. vt ec
clē. benefi.
cap. ad apo
stolicę. S.
pen. de re iu
di. in. 6. c. 1.
de homici.
cod. lib. Pe
lagius. I I.
in. 1. epist.
circa prin.

no hortamur, & monemus, atque etiam districtè
 precipiendo mandamus, in virtute sanctæ obedi-
 tiæ, in vi quoque iuramenti, quod præstiterunt, &
 sub pænis quas in eos, qui in Concilia generalia cõ-
 uenire neglexerint, sacris sciunt esse canonibus cõ-
 stitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conue-
 niant intra eam diem, nisi forè impedimento fue-
 rint legitimo præpediti: quod tamen impedimen-
 tum per legitimos procuratores Synodo probare de-
 bebunt. Monemus præterea õnes, & singulos, quo-
 rum interest, interesse ve poterit, vt in Concilio
 adesse ne negligant. Charissimos verò in Christo fi-
 lios nostros, Romanorum Imperatorem electum, ce-
 terosque Reges, & Principes, quos optandum san-
 esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus
 vt, si ipsi Concilio interesse non potuerint, at Ora-
 tores suos, prudentes, graues, & pios viros, vti-
 que mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, cu-
 rentque diligenter pro sua pietate, vt ex eorum iu-
 gnis, atque dominijs Prælati sine recusatione, ac
 mora tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ
 officium suum præstent: eosdem etiam cura-
 tuos esse minimè dubitantes, vt per ipsorum re-
 gna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælati-
 eorum, & familiaribus, comitibus, & alijs omnibus
 ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pa-
 teat, benigneque, ac comiter omnibus in locis re-
 cipiantur atque tractentur, sicut quod ad nos at-
 tinet,

f Cõc. Car-
 tha. 3. c. 43.
 infr. sel. 24.
 c. 2. in fi. de
 reform.

tinet ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino præter-
 mittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare
 opus perficiendum, à nobis, in hoc loco constitutis, præ-
 stari possit, nihil, ut Deus scit, querentes aliud, nihil
 propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi
 honorem ipsius Dei, dispersarum omnium reductionem,
 ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipublicæ
 tranquillitatem, ac quietem. Ut verò hæc literæ, &
 quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet,
 notitiam perueniant, nec quisquam ea excusatione
 uti possit, quod illa ignorauerit, præsertim cum nō
 ad oēs, quos de his literis certiores fieri oporteret,
 tutus forsitan pateat aditus: volumus, & manda-
 mus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum,
 & in ecclesia Lateranensi, tunc, cum in eis populus
 ut Missarum solēnibus intersit, cōgregari solet, pa-
 lā clara voce à Curie nostræ cursoribus, seu notarijs
 aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatae
 fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Can-
 cellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ
 affigantur, ibique, quo legi, & omnibus innotescere
 possint, aliquandiu relinquuntur: cum autem inde
 amouebūtur, earum exempla in eisdem locis affixa
 remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publi-
 cationem, & affixionem omnes, & singulos, qui
 his literis comprehenduntur, post duos menses à die
 publicationis, & affixionis earū, volumus perinde
 astrictos, & obligatos esse, ac si ipsi met illæ corā
 editæ,

editie, & lecte fuissent. Transumptis quoq; earu;
 q; manu publici alicuius notarij scripta, subscripta
 ue, & sigillo, & subscriptione alicuius personae, in
 dignitate Ecclesiastica constituta, munita fuerint,
 vt sine dubitatione vlla fides habeatur, mandam;
 atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum li
 ceat hac paginam nostrae indiictionis, statuti, decre
 ti, praeccepti, admonitionis, & adhortationis, infrin
 gere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem
 hoc attentare praesumpserit, indignationem omni
 potentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Aposto
 lorum eius, se nouerit incursum. Datum Romae
 apud sanctum Petrum, anno incarnationis Domi
 nice, M. D. L. X. I. I. Kalend. Decemb. Pontifi
 catus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SA

M. D. L. X. I. I. Kalend. Decemb. Pontifi
 catus nostri anno primo.

S A C R O S A N C T I
 œcumenici, & generalis Conci-
 lij Tridentini.

S E S S I O. XVII.

Quæ est prima, sub Pio III. Põc.
 Max. Celebrata die xvij.
 Ianua. M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

D L A C E T ne vobis ad laudem,
 & gloriam sanctæ, & indiuiduæ
 Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiri-
 tus sancti: ad incrementum, &
 exaltationẽ fidei, & religionis Christianę sa-
 crũ, œcumenicũ, & generale Cõciliũ Tri-
 dentinum, in Spiritu sancto legitimè con-
 gregatũ, ab hodierno die, qui est XV III.
 Mensis Ianuar. anni á Natiuitate Domini
 M. D. LXII. Cathedræ Romanæ B.
 Petri, Apostolorum Principis, cõsecrato,
 sublata quacunq̃ suspensione, iuxta for-
 mam, & tenorem literarum Sanctissimi Do-
 mini nostri Pij III. Pont. Max. celebra-
 ri, & in eo, ea, debito seruato ordine, tracta-

ri, quæ proponentibus Legatis, ac præsi-
dentibus, ad horum temporum leuan-
das calamitates, sedandas de religione con-
trouersias, coercendas linguas dolosas, de-
prauatorum morum abusus corrigendos,
Ecclesiæ veram atque Christianam pacem
conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ
Synodo videbuntur? Responderunt, Pla-
cet.

Indictio future Sessionis.

Placet ne vobis proximam futuram Ses-
sionem, habendam, & celebrandam esse fe-
ria quinta, post secundam Dominicam
Quadragesimæ, quæ erit die XXVI.

Mensis Februarij? Res-

ponderunt,

Placet,

(.?.)

SES-

SESSIO XVIII.

Quæ est II. sub Pio III. Põc. Ma.

Celebrata die xxvj. Febr.

M. D. LXII.

*Decretum de librorum delectu, & omnibus ad
Consiliũ fide publica inui-
tandis.*

Acrosancta, œcumenica, & gene-
ralis Tridentina Synodus, in Spi-
ritu sancto legitimè congregata,
præsidentibus in ea eisdem Apo-
stolicæ Sedis Legatis, non humanis qui-
dem viribus confisa, sed Domini nostri,
Iesu Christi, qui os, & sapientiam Eccle-
siæ suæ daturum se promisit, ope & auxilio
freta, illud præcipuè cogitat, vt Catholicæ
fidei doctrinam, multorum inter se dissi-
dentium opinionibus, pluribus locis inqui-
natam, & obscuratam, in suam puritatē, &
splendorem aliquando restituat, & mores,
qui à veteri instituto ðflexerũt, ad meliorē
vitæ rationē reuocet, corq; ^a patrũ ad filios,
& cor filiorũ ad patres conuertat ^b. Cũ ita
que omnium primum animaduertit, hoc
tempore

Lucæ. 21.

^a Lucæ. 1.
^b Infc. scf.
vltim. circa
finem.

tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè, lateq; diffunditur, numerum nimis excreuisse, quod quidè in causa fuit, vt multæ censuræ in varijs prouincijs, & præsertim in alma vrbe Romæ, pio quodâ zelo editæ fuerint, neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem vllam profuisse medicinam, censuit, vt delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerarent, atq; etiam ad eandè sanctam Synodum suo tempore referrēt, quo facilius ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas, tanquam^c zizania, à Christianæ veritatis tritico separare, de quæ his commodius deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcunq; deducta esse vult, prout etiam præsentis decreto deducit: vt, si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quæ vel de hoc librorum, & censurarū negotio, vel de alijs, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri.

c. Mat. 13.
ca. ita nos.
2 j. q. 2

Quoniam verò eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, vt vniuersi cõmunem matrẽ in terris agnoscẽtes, quæ, quos d
 d Isaiæ. c. peperit, obliuisci non potest, vnanimè,
 49. vno ore, glorificemus Deũ, & Patrem Do
 c Roma. 15. mini nostri Iesu Christi, per viscera misericordix eiusdem Dei, & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent ad concordiam & reconciliationem, & vt ad hanc sanctam Synodum veniant, f
 f Colof. 3. inuitat, atque hortatur, vt quæ charitatem^f, (quod est vinculũ perfectionis) amplectantur, pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præferant, in quam vocati sunt in vno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti vocem audientes, ne obdurẽt g corda sua, sed in suo sensu nõ^h ambulantes, neq; sibiⁱ placentes, ad tam piam, g
 g Psal. 39. & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & conuertantur. Omnis enim charitatis officijs sancta Synodus eos vt inuitat, ita complectetur.

& Hebr. 3.
 h Ephes. 4.
 i Rom. 15.

Insuper eadẽ sancta Synodus decreuit, fidem publicam in Cõgregatione generali concedi posse, & eandẽ vim habiturã, eiusdemque roboris, & momẽti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset

Indi-

Indictio futuræ Sessiois.

Eadē sacro sancta, Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidētib⁹ in ea eisdē Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futurā Sessionem habendā, & celebrandam esse feria quinta post sacratissimū festū Ascensionis Dñi, quæ erit die XIII. mensis Maij.

SALVVS CONDVS
 & cōcessus Germanicæ nationi.

In congregatione generali, die IIII.
 Martij, M. D. LXII.

*S*acro sancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidētib⁹ in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, Vniuersis fidē facit, quod omnibus, & singulis sacerdotibus, Electorib⁹, Principib⁹, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuscunque viris, cuiuscunque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ prouinciæ, & nationis ciuitatibus, ac locis eiusdem, & omnibus alijs Ecclesiasticis, & secularibus, præsertim

Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ vna
 cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium
 venient, aut mittentur, aut profecturi sunt, aut huic
 vsque Venerunt, quocunque nomine censeantur,
 aut valeant nuncupari: tenore præsentium publi-
 cam fidem, & plenissimam, verissimamq; securita-
 tem, quam Saluum conductum appellant, liberè
 ad hanc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemq;
 manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi,
 vna cum ipsa Synodo de quibuscunque negotijs
 tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæ
 cunque ipsis libuerint, ac articulos quoslibet tam
 scripto, quam verba liberè offerendi, propalandi
 eosque Scripturis sacris, & beatorum Patrum ver-
 bis, sententijs, & rationibus declarandi, astruendi,
 & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad obiecta,
 Concilij generalis respondendi, & cum ijs: qui à
 Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitati-
 uè absque omni impedimento conferendi, oppro-
 brijs, conuictijs, ac contumelijs penitus semotis: &
 signanter, quod cause controuersæ, secundum sa-
 cram Scripturam, & Apostolorum traditiones,
 probata Concilia: catholicæ Ecclesiæ consensum, &
 sanctorum Patrum, & auctoritates in prædicto Cō-
 cilio Tridentino tractentur, illo etiam addito, vt
 religionis prætextu, aut delictorum circa eam com-
 missorum, aut committentorum minimè punian-
 tur, imperentur, ac omnino cōcedit: sic etiam vt pro-
 pter

pter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocunque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina diuinis officijs quouis modo cessetur. Et vt, bis peractis, vel non peractis, quandocunque ipsis libuerit, aut maiorum suorum mandata, & assensu ad propria reuertere optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque vlla retinentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eorum, & suorum pariter bonore, & personis vice versa, possint iuxta beneplacitum libere, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum, vt tunc opportunè eorum securitati, absque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, saluoque conductu omnes quasunque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficiente securitate, in eundo, stando, & redeundo necessariae, & opportuna fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens: quod si quispiam, aut illorum aliqui, siue in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod absit) egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & asssecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari: vult, & concedit, vt in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, & non ab alijs, condigna animaduersione, cum emenda sufficiente, per partem ipsius

Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puni-
 niantur. illorum asssecurationis forma, conditioni-
 bus, & modis omnino manentibus illibatis. Pari-
 formiter etiam vult, vt si quisquam, vèl aliquis ex
 ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut re-
 deundo aliquod enorme, quod absit, egerint, aut cõ-
 miserint, quo posset huius fidei publicæ, & asssecura-
 tionis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in
 huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dun-
 taxat, & non ab alijs condigna animaduersione, &
 emenda sufficienti, per partem Dominorum Ger-
 manorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsen-
 tium, meritò laudanda, & approbanda, mox puni-
 niatur, præsentis asssecurationis forma, cõditionibus
 & modis omnino manentibus illibatis. Vult præ-
 terea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciato-
 ribus, omnibus, & singulis, toties, quotiescunque
 opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram ca-
 piendam exire de ciuitate Tridëtina, & reuertì ad
 eandem, nec non nuncium, vel nuncios suos ad quæ-
 cunq; loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis li-
 berè mittere seu destinare, ab ipsos missos, seu desti-
 natos, seu missum, & destinatum, suscipere toties,
 quoties, eis videbitur expedire: i a quòd aliqui, vel
 aliquis per deputandos Concilij socientur, qui eorũ
 securitati provideant, vel provideat. Qui quidem
 saluus conductus, & securitas stare, ac durare de-
 beat, à tempore, & per tēpus, quo in ipsius Synodi,

& suorum tuitionis curam ipsos suscipi cōtigerit,
 & vsque ad Tridentum perducere, ac toto tempore
 mansionis eorum ibidem, & rursus, post sufficien-
 tem audientiam habitam spatio viginti dierū præ-
 missa, cum ipsi petierint, aut Conciliū habita hu-
 iusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridē-
 to vsque in quē quisq; elegerit sibi locum tutū, Deo
 fauente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis.
 Quæ quidem omnia pro vniuersis & singulis Chri-
 sti fidelibus: pro omnibus Principibus, tam Eccle-
 siasticis, quàm secularibus quibuscunque, atq; om-
 nibus alijs Ecclesiasticis & secularibus personis, cu-
 iuscunque status & conditionis existant, aut quo-
 cunque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruā-
 da esse promittit, & bona fide spondet. Insuper
 omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide
 promittit, ipsam Synodum nullam, vel manifestè,
 vel occultè occasionē quæsituram, aut aliqua aucto-
 ritate, potentia, iure, vel statuto, privilegio legum,
 vel canonum aut quorūcunq; Cōciliorū, præsertim
 Constantiensis, & Senensis, quacunq; forma verbo
 rum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plē-
 niſſimæ assècurationis, ac publicæ, & liberæ audien-
 tiæ ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudiciū,
 quouis modo vsuram, aut quemquam vti permisso-
 rā: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod
 si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuius-
 cunque conditionis, vel status, aut præeminētiæ exi-
 stens

a Conc. Cō
 stantiē. Ses-
 sio. 19. in c.
 quod nō ob-
 stātib; sal-
 uis condu-
 citur.

stens præscriptæ assècurationis, & salui conductû, formam & modum in quocunque puncto, vel clausula violauerit (quod tamè auertere dignetur Omnipotens) & sufficiens emēda non fuerit mox subsequuta, & ipsorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda, habeāt ipsam in Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure diuino & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorū conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsentibus in ea eiusdem apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis alijs, qui nobiscum in ijs, quæ sunt fidei, cōmunionem non habeant, ex quibuscunque regnis, nationibus, prouincijs, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, siue creditur contra ium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, siue saluū conductum sub eadem forma, & eiusdem verbis, quibus datur Germanis.

S E S S I O. XIX.

Quæ est tertia, sub Pio IIII. Põr,
Max. Celebrata die xij Maij.
M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis,

Acro sancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime cõgregata, præfidentibus in ea eisdẽ Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præfenti Sessione statuẽda, ac faciendã erant, iustis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solennitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij, proroganda esse censuit, ac prorogat, dictaque die Sessionem habendam esse ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium, quo adiuuante, sancta Synodus & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem & gloriam pertineant.

S E S S I O XX.

Quæ est quarta, sub Pio. IIII. Pōt.

Max. Celebrata die i iij. Iunij.

M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessiois.

Sacrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diuersis causis exortas, atque etiam vt congruentius, maioriq; cum deliberatione omnia procedant, nempe vt dogmata cum ijs, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur, ea, quæ statuenda videbuntur tam de reformatione, quam de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Iulij, definienda esse decreuit. Hoc tamē adiecto, quòd dictum terminū ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Cōcilij putauerit expedire, etiā in generali congregatione, restringere, & prorogare libere possit, & valeat.

SESSIO XXI.

Quæ est V. sub Pio IIII. Põr. Ma.
Celebrata die xvj. Iulij.

M. D. LXII.

*Doctrina de communione sub vtraque specie,
& paruulorum.*

Acrosancta, oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diuersis in locis errorum monstranequissimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis prouincijs multi à Catholica fide, atque obedientia videantur discessisse, censuit ea quæ ad communionem sub vtraque specie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de ijs aliter, vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam est his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos

*Laicos & clericos nō conficientes, non astringi iure
diuino ad Communionem sub vtraque
specie. Cap. I.*

Esai. 11.

*a Cōc. Cō.
stantiē. Ses.
13. infra ca.
non 3.*

*b Matt. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
1. Cōr. 11.*

c Ioan. 6.

d Ibidem.

I Taq; sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est, sapientiæ, & intellectus spiritus concilij, & pietatis, edocta, atq; ipsius Ecclesiæ, iudicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumendum, neque villo pacto, salua fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat, nam^b etsi Christus Dominus in vltima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit: nō tamen illa institutio, & traditio eò tendūt, vt omnes Christi fideles statuto Dñi ad vtrāque speciem accipiendam astringantur. Sed neq; ex sermone illo apud Ioannem sexto, recte colligitur, vtriusq; speciei Cōmunionem à Domino præceptam esse, vt cunq; iuxta varias sanctorū Patrū, & Doctorū interpretationes intelligatur. Nanq; qui dixit^c: Nisi māducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quoque^d: Si quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternū.

Et

Et qui dixit ^e: Qui māducat meā carnem, e Ibidem.
 & bibit meum sanguinem, habet vitā æter-
 nam: dixit etiam: ^f Panis, quem ego dabo, f Ibidem.
 caro mea est, pro mundi vita. Et deniq; qui
 dixit ^g: Qui manducat meam carnem, & bi h Ibidem.
 bit meum sanguinem, in me manet, & ego
 in illo: dixit nihilominus ^h: Qui manducat g Ibidem.
 hunc panem, viuet in æternum.

*Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramē-
 ti Eucharistiæ. Cap. II.*

PRætereā declarat, hāc potestatem perpe-
 tuō in Ecclesia fuisse, vt in Sacramento-
 rum dispensatione, salua illorum substātia
 ea statueret, vel mutaret, quæ fuscipientiū
 utilitati, seu ipsorum Sacramentorū venera-
 tionī, pro rerum, temporum, & locorum va-
 rietate, magis expedire iudicaret: id autē A-
 postolus nō obscure visus est innuisse ^a, cū a 1. Cor. 4
 ait: Sic nos existimet homo, vt ministros ^{2. Cor. 6.}
 Christi, & dispensatores mysteriorū Dei, at
 que ipsum quidē hac potestate vsum esse,
 satis cōstat, cū in multis alijs, tū in hoc ipso
 Sacramento, cū, ordinatis nōnullis circa
 ei⁹ vsum ^b: Cætera, inquit, cū venero, dif b 2. Cor. xi.
 ponā. Quare agnoscens sancta mater Eccle-
 sia hāc suā in administratione Sacramētorū
 auctoritatem, licet ab initio Christianæ reli-
 gionis non infrequēs vtriusque specie vsum
 fuisset,

fuiſſet, tamē progreſſu temporis, latiſſimē iam mutata illa conſuetudine, grauibus, & iuſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi ^c approbavit, & pro lege habendam decreuit: quam reprobare, aut, ſine ipſius Eccleſiæ auctori- tate, pro libito, mutare non licet.

Totum & integrum Chriſtum, ac verum Sacramē- tum ſub qualibet ſpecie ſumi. Cap. III.

In ſuper declarat, quāuis Redemptor no- ſter, (vt antea dictū eſt) ^a in ſuprema illa cœna hoc Sacramentū in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit, tñ fatē- dū eſſe, etiā ſub altera tantū ſpecie totū ^b, at que integrū Chriſtum verumq; Sacramen- tum ſumi: ac propterea, quod ad fructū atti- net, nulla gratia, neceſſaria ad ſalutē, eos de- fraudari, qui vnā ſpeciē ſolam accipiunt.

Paruulos non obligari ad Communionem ſacra- mentalem. Cap. IIII.

Deniq; eadem ſancta Synodus docet, ^a paruulos, vſu rationis carentes, nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalē Eucha- riſtię cōmunionē: ſiquidē, per ^b Baptiſmi la- uacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptā iam filiorum Dei gratiam in illa æta- te amittere nō poſſunt: neq; ideò tamē dā- nāda eſt antiquitas, ſi eum morē in quibus-
dam

c Cōc. Cō- ſtat. ſeſ. 13.

a Matt. 26.
Marc. 14.
ſup. cap. 1.
1. Cor. 11.
b c. qui mā-
ducant. ca.
qui inuitat.
c. ſinguli d̄
conf. diſt. 2.
ſup. ſeſſ. 13.
ca. 3. & cā. 3.
de Sacra. Eu-
char.

a iofr. cā. 4

b Tit. 3.

dam locis aliquando seruauit. Vt enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certè eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controuersia credendum est.

DE COMMVNIONE SVB
vtraque specie, & paruulorum.

CANON. I.

Si quis dixerit^a, ex Dei præcepto, vel necessitate salutis, omnes, & singulos Christi fideles, vtranq; speciẽ sanctissimi Excharistiaë sacramenti sumere debere, anathema sit

^a Cõc. Cõ
stã. Sess. 13.

CANON. II.

Si quis dixerit sanctam Ecclesiam^b Catholicam, non iustis causis, & rationib⁹ adductam fuisse, vt laicos, atq; etiam Clericos non conficientes sub panis tantummodo specie cõicaret, aut in eo errasse, anathema sit.

^b Supr. capit. 1. & Cõcil. Cõst. de comm. loc.

CANON. III.

Si quis negauerit, totum^c, & integrum Christum omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub vna panis specie sumi, quia (vt quidam falso asserunt) non secundum ipsius Christi constitutionem sub vtraque specie sumatur, anathema sit.

^c Supr. capit. 3. & Sess. 13. ca. 3. & canon. 3. Conci. Cõstã. Sess. 13.

C A N O N. IIII.

d Supra in
prim. & ca-
pit. 4.

e Sess. 22.
in decreto.

Si quis dixerit^b, paruulis antequam ad an-
nos discretionis peruenerint, necessariam esse
Eucharistiam communionem, anathema sit.

Duos vero articulos^c, aliam propositos,
nondum tamen excussos, videlicet: An ra-
tiones, quibus sancta Catholica Ecclesia ad-
ducta fuit, ut communicaret laicos, atque
etiam non celebrantes sacerdotes, sub vna
tantum panis specie, ita sint retinenda, ut
nulla ratione Calicis usus cuiquam sit per-
mittendus: & An, si honestis, & Christianae
charitati consentaneis rationibus conceden-
dus alicui, vel nationi, vel regno Calicis usus
videatur, sub aliquibus conditionibus con-
cedendus sit, & quanam sint illae: Eadem san-
cta Synodus, in aliud tempus, oblata sibi
quam primum occasione, examinandos, at-
que definiendos reseruat.

f Infr. Sess.
22. in fine.

Decretum de reformatione.

E Adem sacrosancta oecumenica, & gene-
ralis Tridantina Synodus, in Spiritu san-
cto legitime congregata praesidentibus in
ea eisdem Apostolicae Sedis Legatis, ad Dei
omnipotentis laudem, & sanctae Ecclesiae
ornamentum, ea, quae sequuntur, de refor-
mationis negotio in praesenti statuenda esse
censuit.

De gratis omnino facienda cuiuslibet ordinis collatione, Cap. I.

Quoniam a ab ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorūcūq; Ordinū, etiā clericalis Tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacūq; de causa, etiam sponte oblatū Episcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorū ministri quouis prætextu accipiāt. Notarij verò in ijs tantum locis, in quibus nō viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum viuis aurei partē accipere possint, dūmodo eis nullum salariū sit cōstitutū pro officio exercēdo: nec Episcopo ex notarij commodis aliquod emolūmētum ex eisdem Ordinum collationibus directē, vel indirectē prouenire possit, tūc enim gratis operam suā eos præstare omnino teneri decernit: cōtrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles quorumcūq; locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ prauitati fauētes: nuncupari possunt penitus cassando, & interdicens: & qui secus fecerint, tam dātes quā accipientes, vltra diuinam vltionem b, pœnas à iure indictas ipso facto incurrāt.

a. Vide 2.
Later. c. 63.
Cōc. Chal.
cedo. actio
ne. r. c. 1.
Cōc. Bra. 2.
c. 3. Conc.
Aurelia. 2. c.
3. Cōc. Tol.
8. can. 3. c.
sicut Epim.
1. q. & c. 1.
de simo. de
quibus Mi-
lenitanom.
Cōc. c. 14.

b Bracarē.
se 2. cap. 3.

P

Quod

Quod nullus ordinetur nisi ad titulum beneficij. Cap. II.

ca. diacono
ni sunt, cir-
ca med. 93.
distin.

CVM non deceat eos, qui diuino ministerio ascripti sunt, cū ordinis dedecorem en dicare, aut sordidum aliquē quæstum exercere, compertumque sit, complures plerisque in locis ad sacros Ordines nullo ferè delectu admitti, qui varijs artib⁹, ac fallacijs cōfingunt, se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quanuis aliàs sit idone⁹ moribus, sciētia, & ætate, ad sacros Ordines promoueatur nisi prius legitime cōstet, eū beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad vitium honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficiū resignare non possit, nisi facta mentione, quòd ad illius beneficij titulū sit promotus, neq; ea resignatio admittatur, nisi cōstito, quod aliunde viuere cōmodè possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinētes ordinari posthac nō possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumēdos pro necessitate, vel commoditate ecclesiarum suarū, eo quoq; prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionē verè ab eis obtineri, taliaq; esse, quæ eis ad vitā sustentandam, fatis

fatis sint: atq; illa deinceps sine licentia episcopi alienari aut extinguere, vel aliunde nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum, sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant^b, unde vivere possint^c: antiquorum canonum poenas super his innouando.

Quod in ecclesijs ubi tenues sunt distributiones quotidianæ, tertia pars fructuum eis assignetur. Cap. III.

CUM beneficia ad diuinum cultum, atq; ecclesiastica munia obeunda sint constituta, nec qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur, statuit sancta Synodus in ecclesijs, tam cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorūcunq; proventuum, & obventionū, tam dignitatū, quam canonicatū, personatum, portionum, & officiorū, separari debere, & in distributiones quotidianas conuertiquæ inter dignitates obtinētes, & ceteros diuinis interessētes, proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuū deductione faciēda, diuidantur: saluis tamē cōsuetudinibus earū ecclesiarū, in

^b ca. nemi nem.

^c & c. factorum 70 dis. ca. cōsuetudini de præb. & ca. si Episcopus de præb. in 6. c. si de rescri. in 6. Vnde de constitutionem Alexand. in cōcil. Lateran. parte. II. c. 3. a Inst. Ses. 22. de ref. cap. 1.

quibus non residentes, seu non seruientes, nihil vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiã immemorabilibus, & appellationibus quibuscunq; . Crescẽteque non seruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris^b, ac sacrorum canonum dispositionem.

b Inf. Sess.
23. de refor
ma. c. 1.

*In parochijs, & plebanis multiplicandis, auctoritas
Episcopi conceditur quando rei necessitas id
petierit. Cap. IIII.*

E piscopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus ecclesijs parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, vt vnus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramẽtis ministrandis, & cultui diuino peragendo,^a cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, si bi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibẽda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs verò, in quibus ob locorũ distãtiam, siue difficultatẽ parochiani sine magno incõmodo ad percipienda sacramẽta, & diuina officia audienda accedere non possunt, nouas parochias, etiã inuitis Rectoribus, iuxta formã cõstitutionis Alexãdri³, quæ incipit^b, Ad audiẽtiã, &c. cõstituere possint. Illis autẽ sacerdo-

a c. & tem
poris, 16. q.
1. & 6. fi. de
eccl. ædifi-
ca.

b ca. ad au-
dientiã. de
eccl. ædif.
in decret. li-
bro. 3. titu-
48. Vide
postfinẽ ha-
ius libri.

cerdotibus, qui de nouo erūt ecclesijs noui-
ter erectis præficiēdi, cōpetens assignetur
portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ec-
clesiam matricem quomodocunq; pertinē-
tibus: &, si necesse fuerit, cōpellere possit
populum ea subministrare, quæ sufficiāt ad
vitam dictorum sacerdotum sustentandā,
quacunq; reservatione generali, vel speciali
vel affectione, super dictis ecclesijs, non ob-
stantib⁹. Neq; huiusmodi ordinationes, &
erectiones possint tolli, nec impediri, ex
quibuscūq; prouisionib⁹, etiam vigore resi-
gnationis, aut quibusuis alijs derogationi-
bus, vel suspensionibus.

*Quod Episcopi vniones perpetuas in aliquibus be-
neficijs ecclesiasticis facere possint.*

Cap. V.

VT etiam ecclesiarum status, vbi sacra
Deo officia ministrantur, ex dignitate
conseruetur, possint Episcopi, etiam tan-
quam Apostolicæ Sedis delegati, iuxta for-
mam iuris, sine tamen præiudicio obtinen-
tium, facere^a vniones perpetuas quarum-
cunq; ecclesiarum parochialium, & ba-
ptismalium, & aliorum beneficiorum, cura-
torum, vel nō curatorum, cum curatis, pro-
pter earum paupertatem, & in cæteris casi-
bus à iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ.

a cap. sicut
venire, & ex
ces. prel. cō
ci. Late. sub
Lecō X. Ses.
9. de refor.
curiæ. & in
fra Ses. 24.
c. 13. Vide
Ses. 14, cā. 9

vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reseruata, aut qualitercunq̄ue affecta. ^b

^b c. vniō. in
fi. 17. q. 3. c.
& temporis
cū seq. 16.
quæst. 1.

Quæ vniones etiam non possint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuscunq̄ue prouisionis, etiam causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

De coadiutoribus deputandis illiteratis. Cap. VI.

^a c. illitera
tos 36. dif.
ca. nisi cum
pode. de ro-
nunc. ca. 1.
38. dif. ca.
cū ex eo. de
e' eccl. in 6.
Cōc. Tol.
& canon. 8.

Quia illiterati, & imperiti parochialiū ecclesiarū Rectores sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ædificant, Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partē que fructuum eisdem pro sufficienti victu assinare, vel aliter prouidere possint, quacunq̄ue appellatione, & exemptione remota. ^b Eos verò, qui turpiter, & escādaloſè uiuunt, postquā præmoniti fuerint, coerceāt ac castigēt, & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent, eos beneficijs, iuxta sacrorum^o canonum cōstitutiones, exemptione, appellatione quacunq̄ue remota, priuandi facultatem habeant.

^b c. quia fra
ter. 7. q. 1.

^c c. inuētū,
16 q. 1 c. for
licis. de pœ.
in 6. & cle.
multorū de
pen.

De beneficiorū & ecclesiarū translatione faciēda, quando necessitas id exegerit. Cap. VII.

Cum

CVm illud quoque valde curandum sit, ne ea, quæ sacris ministerijs dedicata sunt, temporū iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant. Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam ne queāt instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matrices, aut alias ecclesias locorū eorundem, seu viciniorū, arbitrio suo, atque in eisdem ecclesijs erigāt altaria, vel capellas sub eisdem inuocationibus, vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus ecclesijs impositis^a. Parochiales verò

a c. 1. & c. pen. de eccl. ædifi. vel reparā. infr. c. 8. & supr. sel. 7. ca 8. de re-forma.

ecclesias, etiā si iuris patronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & prouentibus quibuscunque, ad easdem ecclesias quomodocūq; pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios qui fructus aliquos ex dictis ecclesijs prouenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant quacunque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu vincinio-

res ecclesias transferantur, cū facultate tam dictas parochiales, quā alias ecclesias dirutas, in profanos vsus, nō sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

De Episcoporum cura in uisitatione eorum, quæ ad suam diœcesim pertinent. Cap. VIII.

Quæcunque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atq; ijs, vbi oportet, prouideri æquum est, propterea commēdata monasteria, etiā Abbatia, Prioratus, & Præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget Regularis obseruantia, nec nō beneficia tam curata, quā non curata secularia, & Regularia qualitercunque commēdata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis^a uisitentur, currentque iisdem Episcopi congruentibus remedijs, etiam per sequestrationē fructuū, vt quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur, appellationibus quibuscunque, priuilegijs, consuetudinibus, etiam immemoriabili tempore præscriptis, conseruatorijs, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus nō obstantibus: & si in eis vigeret obseruantia

^a Supr. ses.
7. de ref. ca.
8. & infra
Sess. 24. ca.
9 & ses. vlr.
de regu. c.
20. Conc.
Tarracon.
c. 8. & Cōc.
Braccaren.
2. cap. 1.

Regularis, prouideāt Episcopi paternis ad
monitionibus, vt eorum, Regulariū Supe-
riores, iuxta eorum Regularia instituta de
bitā viuendi rationem obseruent, & obser-
uari faciant, & sibi subditos in officio conti-
neant, ac moderētur. Quod si admoniti, in
tra sex menses eos nō visitauerint, vel cor-
rexerint, tunc eidem Episcopi, etiam vt de
legati Sedis Apostolicæ, eos visitare pos-
sint, & corrigere, prout ipsi Superiores pos-
sent, iuxta eorum instituta, quibuscunque
appellationibus, priuilegijs, & exēptiōni-
bus, penitus remotis, & non obstantibus.

*Questores eleemosynarum abolendos præci-
pit. Cap. IX.*

CVM multa à diuersis ante^a Concilijs,
tam Lateranēsi, ac Lugdunensi, quàm
Viēnēsi, aduersus prauos eleemosynarum
Questorum abusus remedia tunc adhibita,
posterioribus temporibus reddita fuerint
inutilia, potiusque eorū malitia ita quoti-
die magno fidelium omnium scandalo, &
querela excrescere deprehēdatur, vt de eo-
rum emendatione nulla spes amplius reli-
cta videatur: statuit, vt posthac in quibus-
cunque Christianæ religionis locis eorum
nomen, atq; vsus penitus aboleatur, nec ad
officium huiusmodi exercēdum yllatenus

a Cōc. Lat.
c. 62. sub In
no. III. c. cū
ex eo. de pe-
ni. & remis.
Cle. de abu-
sionibus eo-
dem tit. &
infr. Sess. vi.
in decre. de
Indulg. &
supr. Sess. 5.
cap. 2.

P s admit

admittantur, non obſtātibus priuilegijs, ec-
 cleſijs, monaſterijs, hoſpitalib⁹, pijs locis,
 & quibusuis, cuiuſcūq; grad⁹, ſtat⁹, & digni-
 tatis perſonis, cōceſſis, aut cōſuetudinibus,
 etiā immemorabilibus. Indulgentias verò
 aut alias ſpirituales gratias, quibus nō ideo
 Chriſtifideles decet priuari, deinceps per
 Ordinarios locorū, adhibitis duobus de Ca-
 pitulo debitis temporibus, populopublicā
 daſe decernit, quib⁹ etiā eleemoſynas,
 atq; oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla pr-
 ſus mercede accepta, fideliter colligendi fa-
 cultas datur: vt tādē cœleſtes hoſ Eccleſie
 theſauros, non ad quæſtū, ſed ad pietatem
 exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio future Sæſſionis.

Sacroſancta œcumenica, & generalis
 Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legi-
 timè congregata preſidētibus in ea eiſdem
 Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decre-
 uit, proximam futuram Sæſſionem haben-
 dam, & celebrandā eſſe feria quinta poſt
 oſtauam feſti Natiuitatis Beatæ Mariæ vir-
 ginis, quæ erit xvij. menſis Septembris, pro-
 ximè futuri: Hoc tamen adiecto, quòd di-
 ctum terminum, ac vnicuique Sæſſioni in
 poſterum præfigendum, ipſa ſancta Syno-
 dus pro eius arbitrio, & vóluntate, ſicuti re-
 bus

bus Concilij putauerit expedire, etiam in
 generali Congregatione, restringere, & p
 rogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXII.

Quæ est VI. sub Pio III. Pót. Ma.
 Celebrata die xv ij. Septéb.

M. D. LXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

Acrosancta, œcumenica, & gene
 ralis Tridentina Synodus, in Spi
 ritu sancto legitimè congregata,
 præsidentibus in ea eisdem Apo
 stolicæ Sedis Legatis, vt vetus, abso
 luta, atque omni ex parte perfecta de
 magno Eucharistiæ mysterio in sancta
 Catholica Ecclesia fides, atque doctri
 na retineatur, & in sua puritate, propul
 satis erroribus, atque hæresibus, conserue
 tur, de ea quatenus verum, & singulare sa
 crificium est, Spiritus sancti illustratione
 edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, decla
 rat, & fidelibus populis prædicanda decer
 nit.

De

De sacrificij missæ institutione & repræsentatione. Cap. I.

^a Heb. 7. b

Quoniam sub priori Testamēto, teste Apostolo Paulo, propter ^a Leuitici sacerdotij imbellicitatem consummatio nō erat, oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordināte, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur

^b Heb. 7. d

Deus, & Dominus noster etsi ^b semel se ipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo patri oblaturus erat, vt æternam illic redēptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat, in cœna nouissima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum, repræsentaretur,

^c 1. Cōr. 11

eiusque ^c memoria in finem vsque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, sacerdotem secundū ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis,

nis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earūdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti sacerdotes constituēbat, vt sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, vt offererēt præcepit per hæc verba ^d: Hoc facite in meam commemorationem: vti semper Catholica Ecclesia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam ^e exitus de Aegypto multitudo filiorum Israel immolabat, nouū instituit Pascha, se ipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, ^f eripuitque de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit: Et hæc quidem illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest: quam Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in gentibus, in omni loco mundam offerendā prædixit: & quam non obscure innuit Apostolus Paulus, Corinthijs scribens, cum dicit. ^g Non posse eos, qui participatione mensæ dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri, per mensam altare vtrobiq; intelligēs. Hæc deniq; illa est, quæ per

d Matt. 26.
Luc. 22.

e Exod. 13

f Coloss. 1.

g Mala. 1.

i. Cor. 10.

d.

varias

varias sacrificiorū, naturæ, & legis tēpore, similitudines figurabat, vt pote quæ bona omnia, per illa significata, velut illorū omnium cōsumatio, & perfectio cōplectitur.

De effectu huius sacrificij. Cap. 11.

ET quoniam in diuino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruento obtulit, docet Sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumq; fieri, vt, si cum vero corde, & recta fide, cū metu, & reuerentia, cōtriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam cōsequamur, & gratiam inueniam⁹ in auxilio opportuno^a. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedēs, crimina, & peccata, etiam in gentia, dimittit. Vna enim eademq; est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in cruce obtulit, sola offerendi ratiōne diuersa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, in quam, fructus per hanc vberimè percipiuntur: tantum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium viuorū peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & p̄ defunctis in ^b Christo

^a Aug. 10.
de ciu. Dei
c. 20.

^b in fr. Ses.
25. in prin.

sto

sto nōdum ad plenum purgatis, ritē, iuxta
Apostolorum traditionem, offertur.

Quod hoc sacrificium soli Deo offertur.

Cap. III.

ET quanuis^a in honorē, & memoriā San-
ctorum nōnullas interdū Missas Eccle-
sia celebrare consueuerit, non tamen illis sa-
crificium offerri docet, sed Deo soli, qui il-
los coronauit: vnde nec sacerdos dicere so-
let, Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule,
sed Deo de illorum victorijs gratias agens,
eorum patrocinia implorat, vt ipsi pro no-
bis intercedere dignentur in cælis, quorum
memoriam facimus in terris.

a Aug. de
civi. Dei li
br. 8. c. 27.

De canonis Missæ antiquitate & ouctōritate.

Cap. IIII.

ET cum sancta sanctē administrari cōue-
niat, sitque hoc omnium sanctissimum
sacrificium, Ecclesia Catholica, vt dignē re-
uerenterque offerretur, ac perciperetur, sa-
crum canonem multis ante seculis instituit
ita ab omni errore purum, vt nihil in eo cō-
tineatur, quod non maximē sanctitatem,
ac pietatem quandam redoleat, mentesque
offerentium in Deum erigat. Is enim con-
stat cum ex ipsis Dñi verbis, tum ex Apo-
stolorum traditionibus, ac sanctorum quo-
que Pontificum pijs institutionibus.

Qua

Qua ratione caeremoniae, vestes, & aliaque ad missam attinent, statuta sunt. Cap. V.

a Augu. li.
3. de libar.
arbit. c. 10.
humana au-
tem anima,

Cumque a natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustolli, propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam ut, scilicet, quaedam summissa voce, alia vero elatiore, in missa pronuntiarentur, instituit. Caeremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per haec visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quae in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

a Alioquin
nec Fabianus de con-
secrat. d. 1.
Etsi non, nec
cōc. Eliber-
ti. de cōse-
cra. dist. 2.
Omni. ho-
mo. nec. 1.
Tol. c. 13.
p. basset. ce-
tis tantū tē-
poribus cō-
municātes.

*Missae probationem, & commendationem
habet. Cap. VI.*

Optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiae perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, si id non semper fiat, a propterea missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter comunicat, ut priuatas, & illicitas, dam-

damnat, sed probat, atq; adeò commendat: siquidem illæ quoque Missæ verè communes censerì debent, partim quod in eis populus spiritualiter communicet, partim vero, quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantù, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

De aqua vino miscenda in sacrificium.

Cap. VII.

Monet deinde sancta Synodus præceptum esse^a ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quòd Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia à latere eius aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cum aquæ in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cù capite Christo vnio repræsentatur.

a Catha.
capi. 24. &
Brac. art. 3.
capit. 1. ex
Cypriano.
lib. 2. epi-
sto. 3.

Quod Missæ mysteria populo interpretentur.

Cap. VIII.

ET si Missa magnâ cõtineat populi fidelis eruditionē, non tñ expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur. Quã obrè retēto vbiq; cuiusq; ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana ecclesia omniũ ecclesiarũ matre, & magistra, probato ritu, ne oves christi esuriat, neue paruuli

Thren. 4.

panem

1. Sess. 24.
cap. 7.

panem petant, & nō sit, qui frangat eis, mā-
dat sancta Synodus pastoribus, & singulis,
curam animarum gerentibus, vt frequēter
inter Missarum celebrationē, vel per se, vel
per alios, ex ijs, quæ in Missa leguntur, ali-
quid exponāt, atq; inter cętera factissimi
huius sacrificij mysteriū aliquod declarēt,
diebus præsertim Dominicis, & festis.

De sequentium canonum approbatione.

Caput. IX.

Quia verò aduersus veterē hanc in sacro
sancto Euangelio, Apostolorum tradi-
tionibus, sanctorūq; Patrū doctrina funda-
tam fidē, hoc tēpore multi disseminati sunt
errores, multaq; à multis docētur, atq; dis-
putātur, sacrosancta Synod⁹, post multos,
grauesq; his de reb⁹ mature habitos tracta-
tus, vnanimi Patrum omnium cōsensu, quę
huic purissimę fidei, sacręq; doctrine aduer-
santur, dēnare, & à sancta Ecclesia elimina-
re, per subiectos hos canones constituit.

De Sacrificio Missæ.

CANON I.

1. Cor. 11.

Si quis dixerit, in Missa nō offerri Deo
verum & proprium sacrificium, aut quòd
offerri

offerri non sit aliud, quàm nobis Christum
ad manducandum dari, anathema sit.

C A N O N . II .

Si quis dixerit, illis verbis, Hoc facite
in meam commemorationem, Christum
non instituisse Apostolos sacerdotes, aut
non ordinasse, ut ipsi, alijq; sacerdotes of-
ferrent corpus, & sanguinem suum, anathe-
ma sit.

Lucæ. 22.

C A N O N . III .

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tan-
tum esse laudis, & gratiarum actionis, aut
nudam commemorationē sacrificij in cruce
peracti, non autem propitiatorium, vel
soli prodesse sumentis, neque pro vivis, &
defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfationi-
bus, & alijs necessitatibus offerri debere,
anathema sit.

C A N O N . IIII .

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari san-
ctissimo Christi sacrificio, in Cruce pera-
cto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc
derogari, anathema sit.

C A N O N . V .

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas
celebrare in honorem Sanctorum, & pro il-
lorum intercessione apud Deum obtinen-
da, sicut Ecclesia intendit, anathema sit.

C A N O N. VI.

Si quis dixerit, canonē Missæ errores cōtinere, ideoq; abrogandū esse, anathema sit.

C A N O N. VII.

Si quis dixerit, cæremonias, vestes, & externa signa, quib⁹ in Missarum celebratione Ecclesia Catholica vtitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis, anathema sit.

C A N O N. VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quib⁹ solus Sacerdos Sacramentaliter cōmunicat, illicitas esse, ideoque abrogandas, anathema sit.

C A N O N. IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritū, quo summissa voce, pars canonis, & verba cōsecrationis proferūtur, dānandum esse, aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere, aut aquam nō miscendam esse vino in calice offerendo, eo quòd sit contra Christi institutionem, anathema sit.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

Hierc. 48. **Q**uanta cura adhibenda sit, vt sacro sanctum Missæ sacrificiū omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facile existimare poterit, qui cogitauerit, maledictū in sacris literis eum vocari, qui facit

opus

opus Dei negligenter. Quòd si necessario fatemur nullum aliud opus adeo sanctum, ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium, quo viuifica illa hostia, qua Deo Patri recõciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur, satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendam esse, vt quanta maxima fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis specie peragatur. Cũ igitur multa iam siue temporum vitio, siue hominũ in curia, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificij dignitate aliena sunt, vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituantur, decernit sancta Synodus, vt Ordinarij locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ vel auaritia, idolorum seruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix seiuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix induxit. Atque vt multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiusuis generis mercedum conditiones, pacta, & quicquid pro Missis nouis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum

Ephes. 3

exationes, potius quàm postulationes, aliaque huiusmodi: quæ à simonica labe, vel certè à turpi quæstui non longè absunt, omnino prohibeant. Deinde, vt irreuerentia vitetur, singuli in suis diœcesibus interdiciant, ne cui vago, & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminè præterea, qui publicè, & notoriè criminofus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant, ne ve patiantur² priuatis in domibus, atque omnino extra ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda factum hoc sacrificium à sæcularibus, aut regularibus quibuscunq; peragi: ac nisi prius qui intersint, decenter composito corporis habitu, declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solum corpore, adesse. Ab ecclesijs verò musicas eas, vbi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, item seculares omnes actiones, vana, atque adeò prophana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant, vt domus Dei verè domus orationis esse videat, ac dici possit. Postremò, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caueant, ne sacerdotes alijs, quàm debitis horis celebrent,

neve

a Con. Lao
dic. can. 8
cōc. Carth.
2. cā. 9. c. si-
cut. cū seq.
c. hic ergo
capit. null^o
presbyt. &
ca. cleric de
conf. dist. 1.
iuxta Cōc.
Lao. c. 18.
& Felic. Pa-
pā in epi. ad
omnes Epif-
copos, &
ante hos A-
nacletus epi-
sto. 1. Matt.
21.

neve rit⁹ alios, aut alias cæremonias, & præces in Missarū celebratione adhibeāt, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili vsu receptæ fuerint. Quarūdam verò Missarum, & cædelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inuētus est, omnino ab ecclesia remoueāt: doceantque populū, quis sit, & à quo potissimum proueniat sanctissimi huius sacrificij tam prætiosus ac cælestis fructus. Moneant etiam eundem populum, vt frequēter ad suas^b parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis accedāt. Hæc igitur omnia, quæ summam enumerata sunt, omnibus locorum Ordinarijs ita proponuntur, vt non solum ea ipsa, sed quæcūq; alia huc pertinere visa fuerint ipsi p^r data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiā, vt delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandēt, corrigant, statuāt, atque ad ea inuiolatè seruanda censuris ecclesiasticis, alijsq; pœnis, quæ illorum arbitrio cōstituentur, fidelē populū cōpellant: non obstantibus priuilegijs, exēptionib⁹, appellationibus, ac cōsuetudinibus quibuscūq;

Decretum de reformatione,

E Adem sacrosancta cœcumenica^a, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto

b cap. 2. de p^ro. Vide Cōci. Agathen. 21. &

63.

a Infr. ses. ult. de ref. c. 2.

sancto legitimè congregata, præfidentibus
in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt re-
formationis negotium prosequatur, hæc,
in præfenti Sessione, statuenda censuit.

De vita & honestate clericorum Cap. I.

Nihil est, quod alios magis ad pietatem,
& Dei cultum assidue instruat, quam
eorum vita, & exemplum, qui se divino mi-
nisterio dedicarunt, cum enim à rebus secu-
li in altiorem sublatis locum conspiciantur,
in eos tanquam a speculum reliqui oculos
conijciunt, ex ijsque sumunt quod imiten-
tur. Quapropter sic decet omnino Cleri-
cos, in sortem Domini vocatos, vitam, mo-
resque suos omnes cõponere^b, vt habitu,
gestu, in cõfessu, sermone alijsque omnib⁹ re-
bus nil, nisi graue, moderatum, ac religio-
ne plenum, præferant, leuia etiam deli-
cta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant,
vt eorum actiones cunctis afferant venera-
tionem. Cum igitur, quo maiore in ecclesia
Dei & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita
etiam diligentius sint obseruanda^c, statuit
sancta Synodus, vt quæ aliàs à summis Pon-
tificibus, & à sacris Concilijs de Clericorũ
vita, & honestate, culto, doctrinaque reti-
nenda, ac simul de luxu, comestationibus,
choreis, aleis, lusibus, ac quibuscũque cri-
mini-

^a Matt. 5.
Ti. 2. c. qua
liter. in 2.
de accus. c.
clericos. 21.
distin.
^b Sess. 14.
in procem.
^c De vita &
honestate cleri-
corum. extra. in c.
& cle. in c.
nõ oportet
in 2. de con-
secr. d. 5. c.
can. 14. q. 3.
c. credo. 21.
q. 3. Conc.
Carth. 1. ca-
no. 6. & Cõ-
cil. Carth. 3.
can. 15. Cõ-
cil. Chalce.
can. 2. Cõ-
cil. Arelat. 2. c.
14. cũ fini.
& infr. Sess.
24. d. refer.
cap. 12.

minibus, necnon secularibus negotijs fugiēdis copiose, ac salubriter sancita fuerūt eadem in posterum ijsdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur, nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Siqua vero ex his in desuetudinē abiisse compererint, ea quæ primū in vltimū reuocari, & ab omnibus accuratè custodiri, studeant, non obstantibus cōsuetudinibus quibuscunque, ne subditorum neglectæ commendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persoluant.

C A P. II.

Q Vicunque post hac ad ecclesias cathedrales erit assumendus, is nō solum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ à sacris a canonibus requiruntur, plenè sit præditus, verum etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus, quarum rerum instructio si eius notitia nulla, aut recēs in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuncijs prouinciarū, aut eius Ordinario, eo quæ deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumatur. Scientia vero præter hæc eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere, ideoque antea in Vniuersitate Studio-

a c. cū incūctis. & c. cū à nobis. de elect. c. graue nimis. de preb. & infra. Sess. 24. c. 1. de refor. Co. Sardic. ca. 13. Con. Ro. sub Nic. co. I. ver. vt nullus latinus. Conc. Brac. 1. can. 38. c. de Syracusanæ 28 d. & 6 1. d. per totam. Sess. 7. ca. 1. de eod. sed minus plen. 1. Carthag. c. 1.

rum

rum Magister, siue Doctor, aut licentiatus in sacra Theologia, vel iure canonico merito sit promotus, aut publico alicuius Academiae testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, à superioribus suae religionis similem fidem habeat. Praedicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, haec fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias grauitè oneratas esse scient, ac Deum, & superiores suos habebunt ultores.

De distributionibus quotidianis assignandis.

Cap. III.

a Sess. 21.
cap. 3.

b Sup. Sess.
21. de refo.

E Piscope, etiam tanquam delegati Apostolici, ex fructibus, & prouentibus quibuscunque omnium dignitatum, personatum, & officiorum, in ecclesijs Cathedralibus, vel collegiatis existentium, tertia partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, diuidere possint, ut scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competens ibi seruitium iuxta formam, ab eisdem Episcopis praescribendam, quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant, sed fabricae ecclesiae: quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur. Crescente verò contumacia, contra

cos

ēos iuxta sacrorum cononum cōstitutiōes procedant. Quòd si alicui ex prædictis dignitatib⁹ in ecclesijs cathedralibus, vel collegiatis, de iure, seu cōsuetudine, iurisdicctio, administratio, vel officium nō cōpetat, sed extra ciuitatem in diœcesi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit, tunc pro tēpore, quo incurata ecclesia resederit, ac ministrauerit, tã quã præsens sit, ac diuinis intersit, in ecclesijs cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hęc in ijs tantum ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, vt dictæ dignitates nō seruiētes, aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuū ascēdat: non obstantibus consuetudinibus, etiã immemorabilibus, exēptionibus, & constitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

Quod voce careat in capitulo ecclesiarum sacris non initiatus. Cap. IIII.

Q Vicunq̃ue cathedrali, vel collegiata, sæculari, vel regulari Ecclesia diuinis mancipatus officijs, in Subdiaconatus ordine saltem cōstitutus non sit, vocem in huiusmodi ecclesijs in Capitulo nō habeat, etiam si hoc sibi ab alijs liberè fuerit cōcessum,

sum. Ij verò, qui dignitates, psonat⁹, officia præbēdas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis ecclesijs, obtinēt, aut in posterum obtinebūt, quibus oneravaria sunt annexa, videlicet, vt alij Missas, alij Euāgeliū, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunq; ij priuilegio, exēptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneātur, iusto impedimento cessante, infra annū Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant, iuxta constitutionem Concilij Vinnensis^a, quæ incipit, Vt ij, qui, quā præfeti decreto innouat, cogantq; Episcopi eos die b⁹ statutis dictos Ordines per seipfos^b exercere, ac cætera oīa officia, quæ debēt in cultu diuino præstare, sub eisdē, & alijs etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorū imponēdis. Nec alijs in posterū fiat prouisio, nisi ijs qui iam ætatē, & ceteras habilitates integrè habere dignoscātur: aliter irrita sit, puiusio.

De dispensationibus ordinarijs cōmittēdis. Cap. V.

Dispensationes quacūq; auctoritate cōcedæ, si extra Romanā curiā committendæ erunt cōmittantur Ordinarijs illorū, qui eas impetrauerint, eæ verò, quæ gratiose cōcedentur, suū nō fortiātur effectū, nisi prius ab eisdem, tanquā delegatis Apostolicis, summarie tātū, & extraiudicialiter

cognos

a c. vt ij. de ætat. & qualit. in Cle. lib. 1. ca. 2. tit. 6.

b Sess. 24. c. 12. Vide post finem huius libri.

cognoscatur, expressas preces surreptionis
vel obreptionis vicio non subiacere.

*De commutationibus vltimarum voluntatum ab
Episcopis faciendis Cap. VI.*

IN commutationibus vltimarum volūta-
tum^c, quæ non nisi ex iusta, & necessaria
causa fieri debent. Episcopi tāquam delega-
ti Sedis Apostolicæ, summarie & extraiu-
dicialiter cognoscāt, nihil in præcibus, taci-
ta veritate, vel suggesta falsitate fuisse nar-
ratum, priusquam cōmutationes prædictæ
executioni demandentur.

*Renouat decretum Innocentij III. circa appella-
tiones ad superiores. Cap. VII.*

LEgati, & Nuncij Apostolici Patriarchæ,
Primates, & Metropolitanī in appella-
tionib⁹ ad eos interpositis, in quibusuis cau-
sis, tam in admittēdis appellationibus, quā
in cōcedendis inhibitionibus post appella-
tionem seruare teneantur formam & teno-
rem sacrarum^d cōstitutionū, & præsertim^e
Innocētij III. quæ incipit, Romana: qua-
cūq; consuetudine, etiā immemorabili, aut
stylo, vel priuilegio in contrariū non obstā-
tibus: aliter inhibitiones, & processus, & in-
de secuta quæcunq; sint iplo iure nulla.

*Quod Episcopis cōmittitur visitare omnia pia lo-
ca, & exequutio piarum dispositionū, Cap. VIII.*

Epis-

e infr. Sess.
vlt. de reto.
c. 4.

d In Cōci.
Lugdun. n.
e c. Roma-
na. de app.
in. 6. lib. 2.
Vide post fi-
nē huius li-
bri.

f Clem. q̄a
cōtingit. de
relig. dom.

E Piscope, etiam tanquam Sedis Aposto-
licæ delegati, in casibus à iure concessis
omnium piarum dispositionum, tam in vl-
timavolūtate, quā inter vivos, sint execu-
tores, habeant ius visitandi hospitalia, colle-
gia quacunq̄; ac cōfraternitates laicorum,
etiam quas scholas, siue quocunq̄ue alio no-
mine vocant, non tamen, quæ sub regum
immediata protectione sunt, sine eorum li-
centia, elemosynas Montis Pietatis, siue
Charitatis, & pia loca omnia, quomodocū-
que nuncupētur, etiam si prædictorū loco-
rum cura ad laicos pertineat, atq; eadē pia
loca exēptionis priuilegio sint munita, ac
omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum
salutē, seu ad pauperes substētādos institu-
ta sūt, ipsi ex officio suo & iuxta sacrorū ca-
nonū statuta cognoscāt, & exequātur: non
obstantibus, quacunq; cōsuetudine, etiam
immemorabili, priuilegio, aut statuto.

g c. tua. &
c. Ioānes d̄
testam.

isū d̄ b
.n nabgul
sno. 3. 3
.quod an
s. d̄. 3. 3

h Clem. q̄a
cōtingit. §.
vt autē p̄t̄
missa. de re
lig. domib.

*De ratione reddēda ordinario ab administratorib⁹
piorum locorum. Cap. IX.*

Administratores, tam ecclesiastici, quā
laici, fabricæ cuiusvis ecclesiæ, etiam
cathedralis, hospitalis, cōfraternitatis, elec-
mosynæ Montis Pietatis, & h quoruncun-
que piorum locorum, singulis annis tene-
antur reddere rationē administrationis. Or-

dina-

dinario: cōsuetudinib⁹, & priuilegijs quī
 buscunque in contrarium sublatis: nisi fe-
 cus forte institutione, & ordinatione talis
 ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautū esset.
 Quod si ex consuetudine, aut priuilegio
 aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id
 deputatis ratio redēda esset, tunc cum ijs
 adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter fa-
 ctæ liberationes dictis administratoribus
 minimè suffragentur.

i Supr. Sese
 7. c. vlti. &
 infra Sessi.
 25. ca. 8. de
 reform.

*Quod Episcopus possit notarios examinare,
 & inhabiles reprobare.*

Cap. X.

CVM ex notariorum imperitia, plurima
 damna, & multarum occasio litiū oria-
 tur, possit Episcopus quoscunque notarios
 etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia au-
 ctoritate creati fuerint, etiam tanquā dele-
 gatus Sedis Apostolicæ, examinatiōe adhi-
 bita, eorum sufficientiam scrutari, illisq; nō
 idoneis repertis, aut quandoocunque in offi-
 cio delinquētibus, officij ei⁹ in negotijs, li-
 tibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualib⁹
 excercendi vsū perpetuò, aut ad tempus
 prohibere, neq; eorum appellatio interdi-
 ctionem Ordinarij suspendat.

*Contra eos qui bona ecclesie, vel alicuius pij
 loci occupauerint. Cap. XI.*

Si-

SI quem^a Clericorū vel laicorū, quacū-
 que is dignitate, etiam Imperiali, aut Re-
 gali, præfulgeat, in tantum malorum^b om-
 niū radix cupiditas occupauerit, vt alicui⁹
 ecclesiæ, seu cuiusuis secularis, vel regula-
 ris beneficij, Montium Pietatis, aliorumq;
 piorum locorum iurisdictiones, bona, cen-
 sus, ac iura, etiam feudalia, & emphyteoti-
 ca, fructus, emolumenta, seu quacunq; ob-
 uentiones, quę in ministrorum, & pauperū
 necessitates conuerti debēt, per se vel alios
 vī, vel timore incusso, seu etiam per supposi-
 tas personas Clericorum, aut laicorum, seu
 quacunq; arte, aut quocunq; quæsito co-
 lore in proprios vsus conuertere, illosque
 vsurpare præsumperit, seu impedire, ne ab
 ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is
 anathemati tandiu subiaceat, quādiu iuris-
 dictiones, bona, res, iura, fructus, & reddi-
 t⁹, quos occupauerit, vel qui ad eū quomo-
 docunq; etiam ex donatione suppositæ
 personæ, peruenerint, ecclesiæ, eiusque ad-
 ministratori, siue beneficiato integre resti-
 tuerit, ac deinde à Romano Pontifice abso-
 lutionē obtinuerit. Quòd si eiusdē ecclesię
 patronus fuerit, etiam iure patronat⁹ ultra
 prædictas pœnas eo ipso priuatus existat.
 Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vsur-
 pationis

pationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat: nec nõ quibuscunque beneficijs priuatus sit, & ad quæcũq; alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutio- nem, sui Ordinarij arbitrio, suspendatur.

*Decretum super petitione concessio-
nis Calicis.*

IN super^a cum eadem sacrosancta Syno-
dus superiori Sessione duos articulos,
alias propositos, & tum nondum discussos,
videlicet: An rationes, quibus sancta, Ca-
tholica Ecclesia adducta fuit, vt communi-
caret laicos, atque etiam non celebrantes sa-
cerdotes, sub vna panis specie, ita sint reti-
nendæ, vt nulla ratione Calicis vsus cuiquã
sit permittendus: &, An, si honestis, & Chri-
stianæ charitati consentaneis rationibus cõ-
cedendus alicui, vel rationi, vel regno Ca-
licis vsus videatur, sub aliquibus conditio-
nibus concedendus sit, & quænam illæ sint,
in aliud tempus, oblata sibi occasione, exã-
minandos, atque definiendos referuauerit:
nunc, corũ, pro quibus petitur, salutem opti-
mè consultum volens, decreuit, integrum

^a Sess. 21^a
cano. 4.

R

negot

negotium ad Sanctissimum Dominum nõ
strum esse referendum prout præsentì de-
creto refert, qui pro sua singulari pruden-
tia id efficiat, quòd vtile Reipub. Christia-
næ, & salutare petentibus vsum Calicis, fo-
re iudicauerit.

Indictio futuræ Sessiois.

INsuper eadem Sacrosancta Tridentina
Synodus diem futuræ Sessiois ad feriã
quintam: post octauam festiuitatis omniũ
Sanctorum, quæ erit dies XII. mensis No-
uemb. indicit, & in ea decernetur de Sacra-
mento Ordinis, & de Sacramento Matri-
monij, &c.

Prorogata fuit Sessio vsque ad diem XV. Iul.

M. D. L. X I I I.

SE S.

SESSIO. XXIII.

Quæ est septima sub Pio III. Põt.
Max. Celebrata die xv. Iulij.
M. D. LXIII.

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostri temporis, à sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.
Cap. I.

acrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit, fateri etiam oportet, in ea nouum esse, visibile, & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est: hoc autem ab eodẽ Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumq; successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus & sanguinem eius, nec nõ & peccata dimittendi, & retinendi, sacre li-

2 Matt. 26.
Math. 18.
Ioan. 20.

terræ ostendunt, & catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

De pluralitate Ordinum. Cap. II.

Cum autem diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quò dignius, & maiori cum veneratione exerceri posset, vt in Ecclesiæ ordinatissima dispositione plures, & diuersi essent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent, ita distributi, vt qui iâ clericali Tonsura insigniti essent, per minores ad maiores ascenderent. Nam n.õ solum de sacerdotibus, ^a sed & de Diaconis sacre literæ apertam mentionem faciunt, & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt grauissimis verbis docet, & ab ipso Ecclesiæ initio sequētium Ordinum nomina, atq; vniuscuiusque eorum propria ministeria. Subdiaconi, scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij in vsu fuisse cognoscuntur: quamuis non pari gradu nam Subdiaconatus ad maiores Ordines ^b à Patribus, & sacris Concilijs refertur, in quibus, & de alijs inferioribus frequētissimè legimus.

Ordo, est vnum ex septem Sacramentis. Cap. III.

Cum scripturæ testimonio ^c, Apostolica traditione, & Patrū vnanimi consensu

^a 1. Tim. 3.
& Act. 21.

^b c. nullus.
lib. 2. 60. d.

^c 1. Tim. 4

su-

su perspicuum sit, per sacram ordinationē,
quæ verbis, & signis exterioribus perfici-
tur, gratiam conferri, dubitare nemo debet,
Ordinem esse verè, & propriè vnum ex se-
ptem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis. Inquit
enim Apostolus ^d: Admoneo te, vt resusci-
tes gratiam Dei, quæ est in te, per impositio-
nem manuum mearum: non ^e enim dedit
nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis,
& dilectionis, & sobrietatis.

Ordo imprimi characterem indelebilem.

Cap. IIII.

QUoniam verò in Sacramēto ^a Ordinis,
sicut & in Baptismo, & Confirmatio-
ne, character imprimitur, qui nec deleri,
nec auferri potest, meritò sancta Synodus
damnat eorū sententiam, qui asserunt noui
Testamenti sacerdotes temporariam tan-
tummodò potestatem habere, & semel ritè
ordinatos, iterum laicos effici posse, si ver-
bi Dei ministerium non exerceant. Quòd
si quis omnes Christianos promiscuè noui
Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pa-
ri inter se potestate spirituali præditos affir-
met, nihil aliud facere videtur, quàm ^b eccle-
siasticam hierarchiam, quæ ^c est vt castrorū
acies ordinata, cōfundere, perindè, ac si cō-
tra beati Pauli ^d doctrinam omnes Aposto-

d 2. Tim.

1. b.

1. Tim. 4. d

1. b.

a Sess. 7. de
factam. in
genere. ca-
no. 9.

b Cor. 12.

c Cant 6.

d Ephes. 4.

li, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ,
 omnes Pastores, omnes sint Doctores. Pro
 inde sacrosancta Synodus declarat, (præter
 cæteros ecclesiasticos gradus,) Episcopos,
 qui in Apostolorum locum successerunt,
 ad hunc hierarchicum Ordinem præcipue
 pertinere, & positos, ^e sicut idem Apосто-
 lus ait, ^a Spiritu sancto, regere Ecclesiã Dei:
 eosque ^f Presbyteris ^g superiores esse, ac Sa-
 cramentum Confirmationis conferre, mini-
 stros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque
 peragere ipsos posse: quarum functionum
 potestatem reliqui inferioris Ordinis nul-
 lam habent. Docet insuper sacrosancta Sy-
 nodus, in ordinatione Episcoporum, Sacer-
 dotum, & cæterorum Ordinum, ^h nec po-
 puli, nec cuiusvis sæcularis potestatis, & ma-
 gistratus consensum, siue vocationem, siue
 auctoritatem ita requiri, vt sine ea irrita sit
 ordinatio: quin potius decernit, eos, qui
 tantummodo a populo, aut sæculari pote-
 state, ac magistratu, vocati & instituti, ad
 hæc ministeria exercenda ascēdunt, & qui
 ea propria temeritate sibi somunt, omnes
 non Ecclesiæ ministros, sed fures, & latro-
 nes, per ostiū non ingressos, habendos es-
 se. Hæc sunt, quæ generatim sacra Syno-
 do visum est, Christi fideles de Sacramēto

Ordin-

e Act. 22.

f Cælest. 1.

epil. ad Epi

ico. Galig.

cap. 1.

g Sef. 7. de

confi can. 3

Hisyaleb. 2.

c. 1. 7. & ali

bi.

h Laodic.

cōci. ca. 13.

Ioan. 10.

Ordinis docere. His autem contraria, certis, & proprijs canonibus in hunc, qui sequitur, modum, dānare constituit, vt omnes adiuuante Christo, fidei regula vtētes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoscere, & tenere possint.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, nō esse in nouo Testamēto sacerdotiū visibile, & externū, vel non esse potestatem aliquā consecrādi, & offerēdi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, sed officium tantum, & nudum ministerium prædicādi Euangeliū: vel eos, qui nō prædicant, profus non esse sacerdotes, anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium, non esse in ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in sacerdotium tendatur, anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinē, siue sacram Ordinationē, nō esse verē & propriē Sacramen-

tum, à Christo Domino institutū: vel esse
figmentū quoddam humanum, excogitatū
à viris rerum ecclesiasticarum imperitis: aut
esse tantū ritū quendā eligendi ministros
verbi Dei, & sacramentorū, anathema sit.

C A N O N. IIII.

Si quis dixerit, per sacram ordinationē
non dari Spiritum sanctum, ac proinde fru-
stra Episcopos dicere: Accipe Spiritū san-
ctum: aut per eam nō imprimi characterē,
vel eum, qui sacerdos semel fuit^a, laicū rur-
sus fieri posse, anathema sit.

a 8. Tolet.
capit. 7.

C A N O N. V

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua
Ecclesia in sancta ordinatione vtitur, non
tantū non requiri, sed contemnendam, &
perniciosam esse, similiter & alias Ordinis
caremonias, anathema sit.

C A N O N. VI.

Si quis dixerit in Ecclesia Catholica nō
esse hierarchiam diuina ordinatione insti-
tutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyte-
ris, & ministris, anathema sit.

C A N O N. VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse pres-
byteris superiores, vel nō habere potestātē
cōfirmādi, & ordinādi, vel eā quā habēt, il-
lis esse cum Presbyteris cōmunem, vel Or-
dines

dines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis secularis consensu, aut vocatione, irritos esse, aut eos, qui nec ab Ecclesiastica, & canonica potestate ritè ordinati nec missi sunt, sed aliundè veniūt, legitimos esse verbi, & sacramentorū ministros, anathema sit.

C A N O N. VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum, anathema sit.

Decretum de Reformatione.

E Adem sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiā prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsentia decernenda esse statuit, & decernit.

De residentia prælatorum & curatorum & pœnis supra id impositis. Cap. I.

C Vm^a præcepto diuino mādātū sit omnibus, quibus animarum cura cōmissa est, oues suas agnoscere, p̄ his sacrificiū offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorū omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curā paternā gerere, & in cætera mūnia pastoralia incūbere: quæ omnia nequaquā ab ijs præstari, & impleri possunt, qui gregi suo nō in

a Ioan. 21.
Acto. 20. c.
Ei h. 43. d.
ca. sicut. 7.
q. 1. ca. q. 11
Episcoporum
8. q. 1. c. præ
c. pœ. 2 q.
3. c. gloria
Episcopi. 12
q. 2.

b Ioan. 10. uigilant, neq; assistunt, sed **b** mercenariorū more deserunt sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut diuinorū præceptorū memores, factiq; **c** forma gregis, in iudicio & ueritate pascant, & regant. Ne uero ea, quæ de residentia sanctè, & utiliter iam **d** antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si uigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis in hærendo, declarat sacrosancta Synodus **e**, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac cathedralibus ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia, vel diœcesi residentiam, ubi iniuncto sibi officio desungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infra scriptis **f**. Nam cum Christiana charitas, uirgens necessitas, debita obedientia, ac euidens Ecclesiæ, vel Reipub. utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant, decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiaë causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanus

absen-

c 1. Petri.
1. 2

d Sup. sel.
6. de refor.
cap. 1.

e Infra in
Bolla san.
ctissimi D.
N. Pij III.
super resi-
dentia.

f capit de
cetero ca.
inter qua-
tuor. c. inc.
& ca. rela-
tū de cleri.
nō resid. c.
ad supplica-
tionē. de re-
nūc. c. quo-
randā. 74,
distinct.

absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, episcopatibus adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentina, nec eas quidē significari Metropolitanæ necesse erit, ad eundem tamen cum Cōcilio provinciali spectabit iudicare de licētis à se, vel à Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur, & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis providendum ut, quantū fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantū absunt, ex veterum canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis, siue cōtinuum, siue interruptum extra prædictas causas nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere: & habet rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque vllō gregis detrimento. Quod an ita sit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eisdem interim admonet,

g. c. cum ex eo. de elec. in 6. ca. beneficiū: de reg. eo li. & c. 2. in fi. supra. Sed Sardinien Cōc. c. 14. Eliber tin. c. 21. h. c. presentiū. 7. q. 1. & infr. Sed. 24. c. 1. de elec.

¶ Vnde Aga-
thē. Cōc. c.
64. c. si quis
in clero. 7.
q. 1.

net, & in Domino hortaturⁱ, ne per illi⁹ tē-
poris spatiū. Dominici aduentus, Quadra-
gesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domi-
ni, Pentecostes item, & corporis Christi die-
bus, quibus refici maxime, & in Domino
gaudere Pastori præsentia oues debeant,
ipsi ab ecclesia sua cathedrali vllō pacto ab-
sint, nisi Episcopalia munia in sua dioecesi
eos aliò vocent.

Si quis autem, (quod vtinam nunquam
eueniat) cōtra hui⁹ decreti dispositionē ab-
fuerit, statuit sacrosancta Synodus, præ-
ter alias pœnas aduersus nō residētes, sub k
Paulo III. impositas, & innouatas, ac mor-
talis peccati reatum, quē incurrit, eum pro
rata temporis absentia fructus suos non fa-
cere, nec tuta conscientia, alia etiam decla-
ratione nō secuta, illos sibi detinere posse,
sed teneri aut ipso cessante, per Superiorē
ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarū, aut
pauperibus loci erogare: prohibita quacun-
que conuentione, vel compositione, quæ
pro fructib⁹ malè perceptis appellatur, ex
qua etiam prædicti fructus in totum, aut
pro parte ei remitterentur: nō obstantibus
quibuscunq; priuilegijs cuiuscunq; colle-
gio, aut fabricæ concessis.

Eadē omnino, etiā quo ad culpam, amif-
sionem

K sup seff.
6. de refor.
c. 1. & infra
in bulla S.
D. N. Pij
III. sup: r
residentia.
c. 2. c. cōq
rente. & fe-
rē per totē.
de cler. non
resid.

tionē fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscūq; , qui beneficiū aliquod ecclesiasticum, curā animarū habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit, ita tamē, vt, quādocūq; eos, causa prius per Episcopū cognita, & probata, abesse cōtigerit, Vicariū idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cū debita mercedis assignatione relinquāt. Discedendi autē licētiam in scriptis, gratisq; cōcedendā ultra bimestre tēpus, nisi ex graui causa, nō obtineant. Quod si per edictū citati etiā nō personaliter contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras ecclesiasticas & sequestrationē, & subtractionē fructuū, aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere, nec executionē hanc quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscunq; beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacunq; auctoritate confirmato, consuetudine, etiā immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore¹ Eugenianę cōstitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretum illud sub m Paulo III. quàm hoc ipsum in Concilijs prouincialibus, & Episcopalibus publi-

¹ Extrava.
cōmuniū
lib. 5. c. 3. de
vina. depri
ui.
in sup. Sess.
6. de ref. c. 19

publicari, sancta Synodus præcipit. Cupit enim, quæ adeò ex Pastorû munere, anima rûq; salute sunt, frequenter omniû auribus mentibusq; infigi, ut in posterum, Deo iuante, nulla temporum iniuria, aut hominû obliuione, aut desuetudine aboleantur.

De prælatis infra tres menses consecrandis.

Cap. II.

a. Sef. 7. c. 9
Cõc. Chal
act. 16. c. 27.
Cõc. Vor-
matien. ca.
76. c. quoni
am. 77. d. c.
quoniã. 100
dist. & sup.
Sef. 7. cã. 9.

Ecclesijs cathedralibus, seu superiori-
bus, quocunq; nomine, ac titulo præfe-
cti, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardĩ-
nales sint, si munus cõsecrationis intra tres
menses non susceperint, ad fructuum perce-
ptorum restitutionem teneantur. Si intra to-
tidem menses postea id facere neglexerint,
ecclesijs ipso iure sint privati. Consecratio
verò, si extra Curiã Romanã fiat, in eccle-
sia, ad quam promoti fuerint, aut in prouin-
cia, si comodè fieri poterit, celebretur.

De Episcopis per seipsos ordinaturis. Cap. III.

binf. c. 8. &
10. Cõ. Car
th. 3. c. 22.
c. ca. fin. de
temp. ordi.
in. 6.

Episcopi per seipsos Ordines confe-
rãt, quòd si ægritudine fuerint impedi-
ti^b, subditos suos nõ aliter, quã iam proba-
tos, & examinatos, ad alium Episcopum
ordinandos dimittant.

De prima Tonsura initiandis. Cap. IIII.

Prima^c Tõsura non initiẽtur, qui Sacra-
mentũ Cõfirmationis non susceperint,

&

& fidei rudimenta edocti nō fuerint, quiq; legere, & scribere nesciāt, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos nō secularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

De initiandis minoribus, vel maioribus Ordinibus. Cap. V.

AD minores Ordines promouēdi bonū à Parocho, & à magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem, Episcopū adeāt, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, cōmittat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui uolent promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorū ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat^b, & literas testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quàm primum trāsmittat.

a ca. quando. 24. dist.
b Vide. 3. Cartha. ca. 22. & 4. Cartha. 32.

De prima tonsura initiatis. Cap. VI.

NVllus prima Tōsura initiatus, aut etiā in minorib⁹ Ordinibus cōstitutus, ante decimū quartū annum beneficiū possit obtinere. Is etiā fori priuilegio nō gaudeat, nisi beneficiū ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitū, & Tonsurā deferens, alicui ecclesie

ecclesiæ ex mādato Episcopi inseruiat, vel in seminario Clericorū, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate, delictia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiēdos versetur. In Clericis verò cōiugatis seruetur cōstitutio Bonifacij IX. quæ incipit: Clerici, qui cum vnici: modo hi Clerici, alicui⁹ ecclesiæ seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesiæ seruiant, vel ministrent, & clericali habitu, & tōsurantur: nemini, quo ad hoc, priuilegio, vel cōsuetudine, etiam immemorabili suffragante.

c. cap. I. de cler. coniu. in. 6. lib. VI de post finē huius libri.

De examine ordinandorum. Cap. VII.

a c. quando 24. dist. 11.

S Anctā Synodus^a, antiquorum canonū vestigijs inhærendo, decernit, vt quando Episcopus ordinationem facere disposuerit omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciuitatē euocentur. Episcopus autē sacerdotibus, & alijs prudētibus viris, peritis diuinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personā, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

Sacrorum ordinum celebrationes quando, & vbi fieri debeant, ostenditur. Cap. VIII.

Ordina:

Ordinationes^a sacrorum Ordinum, statutis à iure temporibus, ac in chatedra li ecclesia, vocatis, presentibusq; ad id ecclesie Canonicis, publice celebrētur: si autem in alio dioecesis loco, presente Clero loci, dignior, quantū fieri poterit, ecclesia semper a deatur^b. Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuius generalis, aut specialis rescripti, vel privilegij prætextu, etiam statutis temporibus^d permittatur, nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur: si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorū Ordinum executione, quādiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

C A P V T. IX.

Episcopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacunque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat: consuetudine quacunque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

Quod solus episcopus literas dimissorias ad ordines suscipiendos, clericis secularibus concedat

Cap. X.

S**Abbatibus**

a Gelassus
I. in episto.
1. can. 13. c.
vlti. 73. d.
c. 1. cū seq.
de tēp. or-
din.
b Cōc. Car-
thag. 4. ca-
pit. 22.
c Sup. Sef.
14. de ref.
cap. 2. & 3.
d Hic sū-
pra capi. 3.
Cōc. Car-
tha. 3. c. 29.
Cōc. Aure-
lia. 3. c. 15.
can. 1. 21. q.
2. 9. q. 2. pec-
totā. c. 1. cū
seq. de tem-
por. ordin.
in. 6.

Abbatibus, ac alijs quibuscunque, quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minoris Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alij exempti, aut collegia, vel Capitula quæcunque, etiam ecclesiarum cathedralium, literas dimissorias aliquibus clericis secularibus, ut ab alijs ordinentur, concedant, sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in huius sanctæ Synodi decretis continentur, ad episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegijs, præscriptionib⁹, aut consuetudinibus, etiam immemorabilib⁹. Pœnam quoque impositam ijs, qui contra huius sanctæ Synodi sub Paulo III. decretum à capitulo Episcopali, Sede vacante, literas dimissorias impetrant, ad illos qui easdem literas non à Capitulo, sed ab alijs quibusvis, in iurisdictione Episcopi, loco Capituli, Sede vacante, succedentibus obtinuerint, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio, per annum sint ipso iure suspensi.

Supra c.
s. cum seq.
& infra ca.
II. cū seq.

Sup. ses.
7. de refor.
ca. 10.

De promotione in minoribus Ordinibus. Cap. XI.

Minores Ordines ijs, qui saltem^a Latinā linguam intelligant, per tēporū interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, cōferantur, vt eo accurati⁹, quātū sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri^b, ac in vno quoque munere iuxta præscriptū Episcopi, se exerceāt, idq; in ea, cui ascripti erūt, ecclesia, nisi fortè ex causastudiorū absint: atq; ita de gradu in gradū ascendant, vt in eis cū ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat, quod & honorū morū exēplū, & assiduū in ecclesia ministeriū atq; maior erga Presbyteros, & superiores ordines reuerētia, & crebrior, quàm antea, corporis Christi cōmunio maximè cōprobabūt. Cumq; hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo ijs initietur, quē nō sciētia spes maioribus Ordinibus dignū ostēdat. Hi verò nō nisi post annum à susceptione postremi gradus minorū Ordinum ad Sacros Ordines promoteantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

a c. in singulis. 77. d. & infra. c. 13.

b infra cap. 17. & cap. 25. dist. c. 12. Bracarē ca. 38. vide .i. Nicē ca. 2. Sard. c. 13. & Gaiū Pamp.

a 2. Tolēt cap. 1. & 3. Carth. c. 4. & Agath. c. 16. annū 25. requirebat.

De ætate ordinandorū in maioribus. Cap. XII.

Nullus in posterū ad subdiaconatus Ordinē ante vigesimū secundum, ad Diaconatus ante^a vigesimū tertium, ad Presbyteratus

b Annum.
30. requirit
Fabianus.
d. R. 72. Si
quis, & Bo
nifac. 1. &
conc. Nod
cra. ca. II.
& conc. 4.
Tolet. c. 18.
c. generalē.
de eta. &
qualita. in
Clemen.
c. 1. Tim. 3.
d. 4. Tolet.
tan. 19.

e hic supra
cap. 11.

de sacra. or
d. 1. c. 1.

ratus b ante vigesimum quintum ætatis suę
annum promoueat. Sciant tamen Episco
pi, non singulos, in ea ætate constitutos, de
bere ad hos Ordines assumi, sed dignos dun
taxat, & quorum probata vita senectus sit.
Regulares quoque nec in minori ætate, nec
sine diligenti Episcopi examine ordinentur:
priuilegijs quibuscunque, quo ad hoc, peni
tus exclusis.

*De sacrorum ordinum diaconi, & subdiaconi dispē
satione. Cap. XIII.*

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, e vt
habentes bonum testimonium, & in mi
noribus d Ordinibus iam probati, ac literis,
& ijs, quæ ad Ordinem exercendum perti
nēt, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se
continere posse, ecclesijs, quibus ascriben
tur, inseruiant, sciantque maximè decere, si
saltem diebus Dominicis, & solennibus, cū
altari ministrauerint, sacram Communio
nem perceperint. Promoti ad sacrum Sub
diaconatus Ordinem, si per annum saltem
in eo non sint versati, ad altiore gradum,
nisi aliud Episcopo videatur, ascendere nō
permittantur. Duo sacri e Ordines non eo
dem die, etiā Regularibus, conferantur: pri
uilegijs, ac indultis quibusuis concessis, nō
obstantibus quibuscunque.

De

De presbyterij dispensatione. Cap. XIII.

Q Vi piè, & fideliter in ministerijs antea actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimoniũ: & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ utilitatem, ac necessitatē aliud Episcopo videretur, ministrauerint, sed etiã ad populum docendum ea, quæ scire omnib⁹ necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedēte, idonei comprobentur: atq; ita pietate, ac castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet episcop⁹, vt ij saltem diebus Dominicis, & festis solēnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, vt suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum promotis per saltũ, si nō ministrauerint, Episcop⁹ ex legitima causa possit dispensare.

Quod sine probatione Episcopi, nullus etiã regularis possit confessiones secularium, etiam sacerdotum audire. Cap. XV.

Q Vamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluēdi potestati accipiāt decernit tñ sancta Synod⁹, nullum, etiam Regularem, posse confessiones seculariũ,

a Clem. dū dū §. ac de inde de sepult.

etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneū reputari, nisi aut parochiale beneficiū, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliās idoneus iudicetur, & approbationē, quæ gratis detur, obtineat, priuilegijs, & cōsuetudine quacūque etiam immemorabili, non obstantibus.

Quod quilibet ordinatus, siue scribatur ecclesie neque eam inconsulto Ep̄o deserat. Cap. XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi nō sit utilis, aut necessarius suis ecclesijs, sancta Synodus, vestigijs sexti canonis Concilij^e Chalcedonensis inherendo, statuit, vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesie, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut vtilitate assumitur, nō ascribatur, vbi suis fungatur munerib⁹, nec in certis vagetur sedib⁹. Quod si locū inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorū exercitiū interdicatur. Nullus præterea Cleric⁹ peregrinus sine cōmēdatiōis sui Ordinarij literis ab vilo Episcopo ad diuina celebranda, & Sacramēta administranda admittatur.

De ministerio Ordinum non nisi ab ordinatis exercendo. Cap. XVII.

VT sanctorū Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatū functiones, ab Apostolorū temporibus in Ecclesia laudabiliter rece-

pta,

be. neminē
70. dif. c. &
canonū ci-
tatorū. Sef.
24. c. 17.
c. Cōc. Nic.
c. 15. & 16.
c. sanctorū.
70. d. c. tuæ
de cle. pere
gr. cōc. An-
tioch. ca. 7.
cōc. Chale.
c. 13 cōci.
Aquisgr. c.
59. & 61.
Cōc. Epau-
nen. c. 6. cō
ci. Aurelia.
3. c. 15.
c. 1. Carth.
c. 5. Lao. li.
41. 3. Char-
tha, c. 28.

ptæ, & pluribus in locis aliquãdiu intermis-
 sã, in vsum iuxta sacros^a Canones reuocẽ-
 tur, nec ab Hæreticis, tanquã ociosã, tradu-
 cãntur, illius pristini moris restituendi desi-
 derio flagrans sancta Synodus, decernit, vt
 in posterum huiuscemodi ministeria nõ ni-
 si per constitutos in dictis Ordinibus exer-
 ceantur, omnesque & singulos Prælatos
 ecclesiarũ in Domino hortatur, & illis præ-
 cipit, vt, quãtum fieri commodè poterit, in
 ecclesijs cathedralibus, collegiatis, & paro-
 chialibus suã diocesis, si populus frequẽs,
 & ecclesiã prouẽtus id ferre queãt, huius-
 modi functiones curent restituendas, & ex
 aliqua parte reddituũ aliquorũ simpliciuũ
 beneficiorũ, vel fabricę ecclesiã, si puent⁹
 seppetãt, aut vtriusq; illorũ, eas functiones
 exercẽtib; stipẽdia assignẽt: quibus, si ne-
 gligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex
 parte mulctari, aut in totũ priuari possint.
 Quod si ministerijs quatuor minorum Or-
 dinũ exercendis Clerici calibes præsto nõ
 erunt, suffici possint etiam coniugati, vitæ
 probatæ, dũmodo nõ bigami, ad ea munia
 obeunda idonei, & qui Tonsuram & habi-
 tum Clericalem in ecclesia gestent.

*De collegio puerorum in singulis cathedralibus
 instituendo. Cap. XVIII.*

a 4 Tolet.
 capi. 23. in
 eundē finē
 constitoti.
 Gen. 8. Cō
 ci. Aquilg.
 c. 135. Cō
 ci. Latē. sub
 Leone. X.
 Ses. 9. de re
 for. curiæ.
 & aliorum.
 b Constit.
 Alex. III. l.
 p. 1. ca. 18.
 & in 2. La
 ter. c. 11.

236
Cum adolescentium ætas a, nisi rectè in
 stituatur, prona sit ad mundi volupta
 tes sequendas, & nisi à teneris annis ad pie
 tatem & religionē informetur, antequàm
 vitiorum habitus totos homines possideat,
 nunquam perfectè, ac sine maximo, ac sin
 gulari propemodum Dei omnipotentis au
 xilio in disciplina ecclesiastica perseueret:
 sancta Synodus statuit b, vt singulæ cathe
 drales, Metropolitanæ, atque his maiores
 ecclesiæ, pro modo facultatum, & diæcesis
 amplitudine certum puerorum ipsius ciui
 tatis, & diœcesis, vel eius prouinciæ, si ibi
 non reperiatur, numerū in collegio ad hoc
 prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conue
 nienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac reli
 giose educare, & ecclesiasticis disciplinis in
 stituere teneantur. In hoc verò collegio re
 cipiantur, qui ad minimū duodecim annos,
 & ex legitimo matrimonio nati sint, ac le
 gere, & scribere competenter nouerint: &
 quorum indoles, & voluntas spem afferat,
 eos ecclesiasticis ministerijs perpetuò infer
 uituros. Pauperum autem filios præcipuè
 eligi vult, nec tamen ditiorum excludit, mo
 do suo sumptu alantur, & studium præsefe
 rant, Deo & Ecclesiæ inseruiendi. Hos pue
 ros Episcopus in tot classes, quot ei videbi
 tur,

in
a-
e-
m
t,
a-
u
t;
e
s
s
-
i
c
:
tur, diuisos, iuxta eorum numerum, ætatē
ac in disciplina ecclesiastica progressum,
partim cum ei opportunum videbitur, ec-
clesiarum ministerio addicet, partim in col-
legio erudiendos retinebit, aliosque in lo-
cum eductorum sufficiet: ita vt hoc colle-
gium, Dei ministrorum perpetuum semina-
rium sit. Vt verò in eadem disciplina eccle-
siastica commodiùs instituantur, Tonsura
statim, atq; habitu clericali semper vtētur:
grammatices, cātus, computi ecclesiastici,
aliarumq; bonarum artium disciplinam di-
scent: sacram Scripturam, libros ecclesiasti-
cos, homilias Sanctorum, atq; Sacramen-
torum tradendorum, maximē quæ ad con-
fessiones audiendas videbuntur oportu-
na, & rituum, ac cæremoniarū formas edi-
scent. Curet Episcopus, vt singulis diebus
Missæ sacrificio intersint, ac saltem singu-
lis mensibus confiteantur peccata, & iux-
ta confessoris iudicium sumant corpus Do-
mini nostri Iesu Christi. Cathedrali, & a-
lijs loci ecclesijs, diebus festis inseruiant.
Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem oppor-
tuna, & necessaria Episcopi singuli cum
concilio duorum canonicorum seniorū, &
grauiorū, quos ipsi elegerint, prout Spiri-
tus sanctus suggererit, constituent, eaque

vt semper obseruētur, sæpius visitādos opē
 ram dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac
 malorū morū seminatores, acriter punient,
 eos etiā, si opus fuerit, expellendo, omnia
 que impedimenta auferentes, quæcunq; ad
 conseruandum, & augendum tam pium, &
 sanctum institutum pertinere videbuntur,
 diligenter curabunt. Et quia ad collegij fa-
 bricam instituendā, & ad mercedem præce-
 ptoribus, & ministris soluendam, & ad alē-
 dam iuuentutem, & ad alios sumptus certi
 redditus erunt necessarij, vltra ea, quæ ad in-
 stituendos vel alēdos pueros sunt in aliqui-
 bus ecclesijs, & locis destinata, quæ eo ipso
 huic Seminario sub eadē Episcopi cura ap-
 plicata censeantur: ijdem Episcopi cum cō-
 filio duorum de Capitulo, quorum alter ab
 Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur,
 itemque duorum de Clero ciuitatis, quorū
 quidam alterius electio similiter ad Episcō-
 pum, alterius verò ad Clerum pertineat, ex
 fructibus integris mensæ Episcopalis, & Ca-
 pituli, & quarumcunque dignitatum, perso-
 natuum, officiorum, præbendarum, portio-
 num, Abbatiarum, & Prioratum, cuius-
 cunque Ordinis, etiam Regularis, aut qua-
 litatis, vel conditionis fuerint, & hospita-
 lium, quæ dātur in titulum, vel administra-
 tionem

tionem, iuxta cōstitutionē Concilij Vien-
 nensis, quæ incipit d, Quia cōtingit: & be-
 neficiorum quorumcunq̄ue, etiam Regula-
 rium, etiam si iuris patronatus cuiuscūque
 fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius
 diocesis, vel alijs ecclesijs, monasterijs, &
 hospitalibus, & alijs quibusuis locis pijs,
 etiam exēptis, annexa, & ex fabricis eccle-
 siarum, & aliorum locorum, etiam ex qui-
 buscūque alijs ecclesiasticis redditibus, seu
 prouentibus, etiam aliorum collegiorum,
 in quibus tamen Seminaria discipulorum, vel
 docentium ad commune Ecclesiæ bonum
 promouendū actu non habētur. Hæc enim
 exempta esse voluit, præterquam latione
 reddituum, qui superflui essent ultra cōue-
 nientem ipsorum Seminariorum sustenta-
 tionem, seu corporum, vel confraternitatū
 quæ in nonnullis locis scholæ appellatur,
 & omnium monasteriorum, non tamē mē-
 dicatium, etiam ex decimis quacūque ra-
 tione ad laicos, ex quibus subsidia ecclesia-
 stica solui solent, & milites cuiuscūque mi-
 litia, aut ordinis, pertinentibus, fratribus
 sancti Ioannis Hierosolymitani duntaxat
 exceptis, partē aliquam, vel portionem de-
 trahent: & eam portionem sic detractam,
 necnon beneficia aliquot simplicia cui-
uscun-

d c. quia cō-
 tingit, de re
 lig. domib.
 in cle. lib. 3.
 c. 2. ca. 2.
 sup. iel. 7. c.
 15. de refor.

e cap. 5. de
 mag. & c. cū
 ex ca. d. ele-
 tion. in 6.

iuscunq̄ue qualitatis, & dignitatis fuerint,
 vel etiam præstimonia, vel præstimoniales
 portiones, nuncupatas etiam ante vacatio-
 nem, sine cultus diuini, & illa obtinentium
 præiudicio, huic Collegio applicabunt, &
 incorporabunt. Quod locum habeat, etiã
 si beneficia sint reseruata, vel affecta, nec
 per resignationem ipsorum beneficiorum,
 vniones, & applicationes suspendi, vel nul-
 lo modo impediri possint, sed omninò qua-
 cunq̄; vacatione, etiam si in Curia effectum
 suum sortiantur, & quacunq̄ue constitutio-
 ne non obstante. Ad hanc autem portio-
 nē soluendā, beneficiorū, dignitatum, per-
 sonatum, & omnium, & singulorū suprā
 commemoratorum possessores, non modò
 pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan
 ex dictis fructibus soluerent, retinendo ta-
 men pro rata, quidquid pro dictis pensio-
 nibus, illis erit soluendum, ab Episcopo loci
 per censuras ecclesiasticas, ac alia iuris re-
 media compellentur, etiam vocato ad hoc
 si videbitur, auxilio brachij sæcularis: qui-
 busuis, quo ad omnia & singula supradi-
 cta, priuilegijs, exēptionibus, etiam si spe-
 cialem derogationem requirerent, consue-
 tudine, etiam immemorabili, quauis appel-
 latione, & allegatione, quæ executionē im-
 pediat,

pediat, non obstantibus. Succedente verò casu, quo pervisiones effectum suum fortiētes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex singulis beneficijs, vt supra detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totū, vel pro parte remittatur. Quod si cathedraliū, & aliarum maiorum ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusque conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionē soluere de trectauerint, Episcopū Archiepiscopus, Archiepiscopum, & superiores Synodus prouincialis acriter corripere, eosq; ad omnia supra dicta cogere debeat, & vt quā primū hoc factum, & piū opus, vbi cūq; fieri poterit, promoueatur, studiose curabit. Rationes autē reddituū huius Seminarij Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidē à Clero ciuitatis deputatis

Deinde, vt cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur, statuit sancta Synodus, vt Episcopi, archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alio-

quin

quin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem praedicti, quae videbuntur Episcopo expedire. De cetero vero officia, vel dignitates illae, quae scholasticae dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra pagina, aut in iure canonico, & alijs personis idoneis, & qui per se ipsos id minus explere possint, conferantur: & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida: non obstantibus quibusuis privilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua prouincia ecclesiae tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus suffraganeis in ecclesia Metropolitana, vel alia prouinciae ecclesia comodiore vno, aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium ecclesiarum, in quibus singulis collegium commodè institui non potest, erigenda

genda curabit, vbi pueri illarum ecclesiarū educuntur.

In Ecclesijs autem, amplas dioceses habentibus, possit Episcopus vnum, vel plura in diocesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremò, si vel pro vniõibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij institutio, vel cõseruatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum suprâ deputatis, vel Synodus prouincialis pro religionis more, pro ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam suprâ scripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia & singula, quæ ad felicem huius Seminarij profectum, necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

In super eadē sacrosancta Tridentina Synodus proximā futurā Sessionē diem decimam sextam, mensis Septēbris indicit: in qua agetur de Sacramēto Matrimonij, & de alijs, siqua erunt ad doctrinā fidei pertinentia,

tia, quæ expediri possint, item de prouisionibus Episcopatum, dignitatû, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorû, ac de diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem XI. Nouemb.

M. D. LXIII.

SESSIO. XXIIII.

Quæ est octaua, sub Pio III. Põt. Max. Celebrata die xj. Nouéb.

M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens diuini Spiritus instinctu pronũciauit, cũ

¶ Gen. 2. 3.
Esd. 4.
Ephes. 5.
1. Corin. 6.
c. fraternitatis. 3. 5. 9.
10. c. debitũ debiga. ca.
7. n. pr. n. de coniug. le. pro.
b. Matt. 19.

dixit: Hoc a nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quam obrem b relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhæret vxori suæ, & erunt duo in carne yna.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba, tanquàm à Deo prolata, referens dixit:

Itaq;

Itaque ^ciam non sunt duo, sed vna caro, sta-
timq; eiusdem nexus firmitatē, ab Adamo
tanto ante pronunciatam, his verbis confir-
mauit ^d. Quod ergo Deus coniunxit, homo
non separet.

Gratiā verò, quæ naturalem illum amo-
rem perficeret, & indissolubilem vnitatem
confirmaret, cōiugesque sanctificaret, ipse
Christus, & venerabilium Sacramentorum
institutor, atque perfector, sua nobis passio-
ne promeruit, quod Paulus Apostolus in-
nuit, dicens ^e: Viri, diligite vxores vestras,
sicut Christus dilexit Ecclesiā, & se ipsum
tradidit pro ea: mox subiungens: Sacramē-
tum hoc magnum est: ego autem ^f dico in
Christo, & in Ecclesia.

Cū igitur Matrimonium in lege ^gEuā-
gelica veteribus connubijs per Christum
gratia præstet, meritò inter nouæ ^h legis Sa-
cramenta annumerādum, sancti Patres no-
stri, Concilia, & vniuersalis Ecclesiæ tradi-
tio semper docuerunt: aduersus quam im-
pij homines huius seculi insanientes, non
solum perperam de hoc venerabili Sacra-
mēto senserunt, sed de more suo, prætextu
Euangelij libertatem carnis introducētes,
multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab
Apostolorum temporibus probata consue-
tudinē

c Matt. 19.
Marc. 10.
1. Corin. 6.
Ephes. 5. c.
sunt qui 27.
q. 2. ca. fi. 20
q. 2. c. de in-
fidelibus. &
cōsāg. & af-
fi. c. Marti-
nus, de co-
gna. spirit.
d Ibidem,
e c. nemo,
in fine. 32.
quest. 4.
Ephes. 5. itē
fi. c. debitū,
de biga.
f Ibidem
g Ephes. 5.
h Cōc. Flo-
ren. sub Eu-
gen. III.
c. ad abolē-
dā. de hg.

tudine aliena, scripto, & verbo asseruerūt,
non sine magna Christi fidelium iactura:
quorum temeritati sancta, & vniuersalis Sy-
nodus cupiens occurrere, insigniores prædi-
ctorum schismaticorum hæreses, & errores,
ne plures ad se trahat perniciofa eorum cō-
tagio, exterminādos duxit, hos in ipsos hæ-
reticos, eorumque errores decernens ana-
thematisimos.

a Mar. 19.

Marci. 10.

Ephes. 5. c.

ad abolen-

dam. de he

ret.

b Mat. 19.

cap. si quis.

32. q. 7. to.

to rit. d. spō

sa duorū. c.

gandemus.

de diuor.

c Leui. 18.

c. pyficiū.

30. q. 3. Cō

ci. Tolc. 2.

cano. 5. 35.

q. 2. & 3. p

totā. c. non

debet. d. cō

fanguini. &

affinit.

De Sacramento Matrimonij.

CANON. I.

Si quis dixerit, Matrimonium nō esse ve-
rē, & propriē vnū ex septē legis Euāgelicæ
Sacramētis^a, à Christo Domino institutū,
sed ab hominibus in Ecclesia inuentum, ne-
que gratiam conferre, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit^b, licere Christianis plures
simul habere vxores, & hoc nulla lege diui-
na esse prohibitum, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit^c, eos tantū cōsanguini-
tatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico ex-
primuntur, posse impedire matrimonium
contrahendum, & dirimere contractū, nec
posse

posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispē-
sare, aut constituere, vt plures impediāt &
dirimant, anathema sit.

C A N O N. IIII.

Si quis dixerit, Ecclesiā nō potuisse cōsti-
tuere impedimēta matrimoniū dirimentia,
vel in ijs cōstituēdis errasse, anathema sit.

C A N O N. V.

Si quis dixerit ^d, propter hāresim, aut
molestā cohabitationem, aut affectatā ab-
sentiam à coniuge, dissolui posse matrimo-
nij vinculum, anathema sit.

d ca. de il-
la. cum seq.
de diuor. ca-
pit. de infi-
delibus. de
cōsangu. &
affini.
e c. cōmissi
d. spons.

C A N O N. VI.

Si quis dixerit, ^e matrimonium ratū, non
consummatum, per solennem religionis
professionem alterius coniugum non diri-
mi, anathema sit.

C A N O N. VII.

Si quis dixerit, ^f Ecclesiam errare, cūm
docuit, & docet, iuxta Euāgelicā, & Apo-
stolicā doctrinā, propter adulteriū alteri⁹
cōiugum matrimonij vinculum non posse
dissolui, & vtrumq; vel etiā innocentē, qui
causam adulterio non dedit, non posse, alte-
ro coniuge viuente, aliud matrimonium cō-
trahere, mœcharique eum, qui dimissa adul-
tera, aliam duxerit, & eā, quæ dimisso adul-
tero, alij nupsit, anathema sit.

f Mat. 17.
Luc. 16.
1. Corin. 7.
ca. placuit.
cum multis
seq. 32. q. 7.
c. gaudem⁹
de diuor. cō-
c. l. Milici-
tanū. c. 17.
Conc. Atri-
ca. c. 69.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter cōiuges, quo ad thorum, seu quo ad cohabitationē ad certum, incertumve tempus fieri posse decernit, anathema sit.

C A N O N. IX.

g dif. 27. c. presbyteris & per totā. 17. q. 1. per totā extra. qui cler. vel vouē per totū Coc. Cartha. 4. c. 104 Cōcil. Matiscō cap. 4. cum simi.

h 1. Cor. 10.

Si quis dixerit, & Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel regulares, castitatem solenniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege ecclesiastica, vel voto, & oppositum nil aliud esse aquam damnare matrimonium: posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis (etiam si eam voverint) habere donū, anathema sit: cum Deus id rectē petētibus non deneget, nec ^h patiatur nos, supra id, quod possumus, tentari.

C A N O N. X.

i Matth. 19
1. Corint. 7.
in fin. c. nu
ptiæ. 32. q.
2. c. qui sine
33. q. 5. c. cō
missum. de
fr onf.

K 1. Cor. 7.

Si quis dixerit, statumⁱ conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cælibatus: & non esse melius, ac beatius manere in virginitate, aut cælibatu, quàm iūgi matrimonio, ^k anathema sit.

C A N O N. XI.

Si quis dixerit, prohibitionē solēnitatis nuptiarū certis anni tēporibus superstitionem

nem

nem esse tyrannicā, ab Ethnicorū superstitione profectam, aut benedictiones, & alias ceremonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnauerit, anathema sit.

C A N O N. XII

Si quis dixerit, ¹ causas matrimoniales non spectare ad iudices ecclesiasticos, anathema sit.

Decretum de reformatione Matrimonij.

Cap. I.

TAmetsi dubitandū non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit: & proinde iure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant, qui que falso affirmāt, matrimonia a filijs familias sine cōsensu parentum cōtracta, irrita esse, & parētes ea rata, vel irrita facere posse: nihilominus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper ² detestata est, atque prohibuit. Verum, cū sancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobediētiā iam non prodesse, & graua peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis coniugijs ortum habent, præsertim verò eorum, qui in statu damnationis permanent,

¹ c. multo. rū 3. q. 6. c. 1. in fi. de cōsā. & affinit. c. accedētibus. de excels. prel.

² a c. nō omnis. c. honorātur. & ca. fi. 3. q. 2. c. aliter. & c. nostrates. 30. q. 5. ca. videtur. qui matr. ac cu. po. cōc. Tol. 3. c. 10.

dum priore vxore, cum qua clam contraxe-
 rant, relicta, cum alia palam contrahunt, &
 cum ea in perpetuo adulterio viuunt, cui ma-
 lo cum ab ecclesia, quæ de occultis non iu-
 dicat, succurri non possit, nisi efficacius ali-
 quod remedium adhibeatur ^b; idcirco sacri
 Lateranensis Concilij, sub Innocentio III.
 celebrati, vestigijs inhærendo, præcipit, vt
 in posterum, antequam matrimonium con-
 trahatur, ter à proprio contrahentium Paro-
 cho tribus continuis dieb⁹ festiuis in eccle-
 sia inter missarum solennia publicè denun-
 cietur, inter quos matrimonium sit contra-
 hendum. Quibus denunciationibus factis,
 si nullû legitimum opponatur impedimē-
 tum, ad celebrationem matrimonij in facie
 ecclesiæ procedatur, vbi Parochus, viro &
 muliere interrogatis, & eorum mutuo con-
 sensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matri-
 monium coniūgo in nomine Patris, & Fi-
 lij, & Spiritus sancti: vel alijs vtatur verbis,
 iuxta receptum vniuscuiusque provincie
 ritum. Quod si aliquando probabilis fue-
 rit suspicio, matrimonium malitiose impe-
 diri posse, si tot præcesserint denunciatio-
 nes, tunc vel vna tantum denunciatio
 fiat, vel saltem Parocho & duobus, vel tri-
 bus testibus præsentibus matrimonium ce-
lebre-

lebretur, deinde ante illius consummationem denunciationes in ecclesia fiant, vt, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quã præfente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus matrimonium cõtrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendũ omnino inhabiles reddit: & huiusmodi cõtractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præfenti decreto irritos facit & annullat. Insuper Parochum, vel aliũ sacerdotem, qui cũ minore testiũ numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi cõtractui interfuerint, nec nõ ipsos contrahentes grauitè arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Prætereà eadem sancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendã, in eadem domo non cohabitent, statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam, alij sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine, etiam

c. cap. i. cõ
multis seq.
30. q. 3. &
c. nulli. 35.
q. 2.

Immémorabili (quæ poti⁹ corruptela dicēda est) vel priuilegio, non obstante. Quôd si quis Parochus, vel alius sacerdos, siue regularis, siue secularis sit, etiam si id sibi ex priuilegio, vel immémorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ spōs sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere^d ausus fuerit, ipso iure tandiu suspensus maneat, quādiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipiēda erat, absoluatur. Habeat Parochus librū, in quo coniugum, & testiū nomina, diemq; & locū contracti matrimonij describat, quē diligenter apud se custodiat. Postremò sancta Synodus coniuges hōrtatur, vt, antequām cōtrahant, vel saltem tri⁹duò ante matrimonij consummationē sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cæremonijs hac in re vtuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam salubria præcepta quēquam lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt cum primum poterunt, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis

d Gratis
b benedictio
dicitur. Ale-
xan. III. cō-
stit. sua par.
1. c. 7. & In-
noc. III. in
1. Cōc. La-
ter. c. 66.

As 1. q. 2. c. 2.
c. 2. q. 2. c. 2.
c. 2. q. 2. c. 2.
c. 2. q. 2. c. 2.